

Merre tart Románia?

A Romániában egyre nyitottabbá váló, pogromszító, sovíniszta politika értékelése során a magyar honvédség egyik tekintélyes beosztású, sokszilagos főtisztjét szólaltatta meg a minap a Magyar Televízió. A felelős beosztású, egyenruhában feszítő főtiszt, akit az elmúlt másfél hónap alatt „Erdélyszakértővé” léptetett elő a televízió, úgy nyilatkozott a legnézettebb műsorban, hogy a jelenlegi, végzetessé fajuló magyarellenes hisztéria, nacionalista gyűlöletkeltés – a bukott diktatórtól ered. Az ő politikájának a következménye. Az enyhe mosoly és tetszelgés kíséretében elhangzott mondatból, értelmezésem szerint, arra lehetett következtetni: a marosvásárhelyi megújuló, kisebbség ellen nacionalista uszítás, csupán múló pörsenés a román politika testén. Ne törődjünk vele, hamar elmúlik, mint a gyermekbetegség.

A főtiszt megjegyzése többeket erősen megdöbbentett. Széles skálájú érzelmi reflexiókat váltott ki. Jómagam ugyancsak talányos alternatíva elé kerültem. Két feltevés közül kell kiválasztanom a helyes választ. Íme a feladvány: csupán nagyfokú tájékozatlanság okán nyilatkozott a felelős beosztású főtiszt, vagy netalán – ahogyan néhányan feltételezik – a rosszlelkű Grósz-féle (lásd: aradi találkozó) tudatos félrevezető politika felélesztését kísérte meg? Hiába pergetem le újra és újra a videoszalagot, s hallgatom többször is az „ex cathedra” kijelentést – csupán e két kérdésre adandó feleletben találok a rébusz megfejtését.

A kérdésben csupán alapfokon tájékozottak is egyöntetűen vallják: a román nacionalizmus, mely mostanság Erdélyben utcára kivonulva tüntet egy két és fél milliós őslakos, nemzeti kisebbség hivatalos anyanyelvhasználatára és iskolarendszere ellen – nem Nicolae Ceausescu elvtárs szüleménye. Egyáltalán nem. Sokkal régebbi. Csak a nyilatkozó főtiszt véli Ceausescut egyedüli bűnbaknak, akinek a kivégzett zsarnok nemrég még – valószínűleg – elvtársa volt. Ez a nacionalista rádióaktív kisugárzás, mellyel Erdély nemzeti kisebbségeit szeretné a türelmetlen sovínizmus elpusztítani, s mely Európa jelenleg legveszedelmesebb barbarizmusa – több mint kétszázéves. Ennek ellenére persze rokonságban áll a fasizmussal, az antiszemitizmussal és a népirodák sztálinizmussal. Tejtjestvérek, egymás táplálják.

Aki valamelyest is ismeri a román történelmet, az erdélyi népek elmúlt kétszáz évének történetét, az jól tudja: az európai szellemtől idegen barbarizmusnak nem N. Ceausescu a szülőatyja. A véreskezű kondukátor csupán hatékony eszközként használta a nacionalizmust, az alantas ösztönökre tá-

maszkodó fajgyűlöletet. Ezzel támogatta meg személyi egyeduralmát, sokáig sikerrel. A nemzetiségi vizályt szítók, pogromot hirdetők éppen azért tartottak ki a véreskezű politikája és személye mellett – jóllehet nem mindenben értettek egyet vele –, mert Ceausescu készséggel kielégítette kannibalizmusukat. Hullámlovast volt tehát a dicső nemzetvezető elvtárs, de a hullámot nem ő csinálta. Csak felült a hátára és meglövegolta.

A televízióban látott tüntetések, megfélemlítő uszítások után joggal kérdezzük: hol a kivezető út? Talán két lehetőségben reménykedhetünk. Az egyik kizárólag rajtunk múlik. Az erdélyi népek igazi történetét kell megismernünk. Nem öncéltól. Tanulságképpen. Mert fogadjuk el végre: *a történelem valóban az élet tanító mestere!* Az elmúlt századok története bőséges, megszívlelendő tanulságokkal szolgál. Megvédi az újabb hibák elkövetésétől. Pontos diagnózist ad. Ennek hiányában nincs orvosság, nincs újjászületés. A román sovínizmus terjedésének, módszereinek feltárására – többek között – *Jancsó Benedek*, korának legismertebb liberális nemzetiségpolitikusa, egész életét áldozta fel. Műveinek ismerete nélkülözhetetlen mind azok számára, akik keresik a gyógyírt. Legfontosabb munkája még az ország legnagyobb könyvtárában sem lelhető fel. Nincs olyan kölcsönző könyvtár egész hazánkban, ahol könyveit kölcsönözni lehetne. De nem ő az egyetlen, hasonló a helyzet sok más történelmi munkájával.

A másik reményünk: *Európa*. Hazánk megindult az Európai Ház, a keresztény kultúra és eszmeiség forrása felé. Oda vágyunk, ahová első királyunk, Szent István egyszer már elvezetett. Allítólag, arrafelé igyekezik Románia is. Ennek azonban ára van. Az Európai Házban nincs kannibalizmus, autonóm nemzetek élnek benne. Jelenleg, ha nem lesz változás, Románia az ellenkező irányba halad – áttolódik Ázsiába. Erdély ma még nem Európa. A kisebbségek nem rendelkeznek az alapvető emberi jogokkal, nincs szabad anyanyelv-használat, független iskolahálózat és kulturális intézményrendszer. Európa segítségét kell kérni, hogy mindez megvalósuljon. Értessük meg: a román nép választás előtt áll, ha Európához kíván csatlakozni, el kell oldani az erdélyi magyarság bilincseit. Mert enélkül nem megy; nem lesz szabad Románia sem. Nem jut el Európába. Az erdélyi magyarság pedig oda vágyik. Velünk együtt. Románia vagy Erdéllyel együtt teszi meg a lépést Európa felé, vagy sehogy.

Hajdú Demeter Dénes

A vállalkozói kedvet kell előbb visszaadni

(A VOSZ gazdasági elképzeléseiről a 8. oldalon)

A magyar gazdaság japán szemmel

(Írásunk a 9. oldalon)

Új földosztás, vagy árverés, vagy vásárlás... Közéletünk egyik fontos témája lett ez. A pártok programjában is sarkalatos kérdés. Egy véleményt olvashatnak a 9. oldalon.

Igen az „IGEN”-re

Tanulmányoztuk az „Igen” című katolikus lap által kezdeményezett és közel százezer állampolgár aláírásával megerősített nyilatkozatot a társadalmunkat mindjobban elöntő pornográfia és erőszakábrázolás veszélyeiről.

A felhívással egyetértünk, mert az erőszak nyílt és kritikátlan megjelenítése legalábbis közömbösséghez vezet a büntetőjoggal is hangsúlyozottan védett emberélet iránt. Nem hisszük azt sem, hogy a pornográfia mindennapos jelenléte ne okozna károkat a fiatalok erkölcsi és szellemi fejlődésében. Meggyőződésünk, hogy az ember lelki épsége, méltósága és kapcsolatainak minősége polgártársainak többsége számára fontosabb a pillanatnyi, kétes értékű szórakoztató hatástanál.

Az Országos Rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési osztálya támogatja a felhívást és csatlakozik mindazokhoz, akik józan határokat akarnak szabni a gátlástalanul és csak üzleti érdekekre tekintő pornókultusznak és erőszakáradatnak.

Budapest, 1990. február 12.

Gyűjtőbombák a határszélen

A Kaukázus-vidék köztársaságain belüli és az egyes köztársaságok közötti etnikai, politikai és vallási ellentétek nemcsak véres, sok száz áldozatot követelő megmozdulásokkal jártak, hanem hatásukra kiéleződött az oroszellenes hangulat, a szembenállás a központi hatalommal. Fenyegetésként megfogalmazódott a kiválási szándék a Szovjetunióból.

Az Örményország és Azerbajdzsán közötti konfliktusok azonban közvetlenül a Hegyi-Karabáh Autonóm Területen éleződtek ki és néhány nappal ezelőtt Nahicseván Autonóm Szovjet Köztársaság „függetlenségét” nyilatkozatával tetőzték. A két egymástól eltérő államigazgatási helyzetben lévő autonómiát „élvező” terület ma gyűjtőbomba a déli határszélen: különleges földrajzi elhelyezkedésük további konfliktusok forrása.

(folytatás a 2. oldalon)

FŐBŰNÖSÖK PERE

A temesvári vérengzések főbűnösének ügyében elkészültek a vádiratok – közölte hétfőn Gheorghe Robu állami főügyész. A huszonegy főbűnös katonai törvényszék előtt felel tetteiért. Az állami főügyész közölte, hogy valamennyi vádlottat népirtással és az abban való bűnrészességgel vádolják. A vádiratok szerint áldozataikat elégették, telefonhallgatásokra adtak parancsot, és elrendelték az utak lezárását, hogy az események idején teljesen elszigeteljék Temesvárt.

(A vádlottak között van Emil Macri tábornok, az állambiztonsági főigazgatóság gazdasági elhárítási igazgatóságának vezetője, Ion Popescu ezredes, a belügyminisztérium Temes megyei felügyelőségének vezetője, Traian Sima ezredes, a Securitate Temes megyei vezetője, Ioan Deheleanu ezredes, a milícia megyei parancsnoka, Ioan Corpodeanu ezredes, a milícia

megyei parancsnokának helyettese, Filip Teodorescu ezredes, az állambiztonsági főigazgatóság vezetőjének első helyettese, Gabriel Anastasiu ezredes, az állambiztonsági főigazgatóság vezetőjének helyettese, Nicolae Ghircoias ezredes, a milícia főfelügyelősége bünyői intézetének igazgatója, Gheorghe Atudoroaie alezredes, a Securitate megyei vezetőjének helyettese, Tinu Radu alezredes, a Securitate megyei vezetőjének helyettese, Valentin Ciuca százados, a milícia megyei osztályvezetője.)

Az állami főügyész bejelentette, hogy három főbűnös személyében megszüntették az eljárást, mert időközben meghaltak: Constantin Nuta belügyminiszter-helyettes, Ihaela Velicu és Petre Moraru ezredesek, a milícia főfelügyelősége helyettes vezetői nevét törölték a vádlottak listájáról.

A bolgár cár is jelentkezett

A Spanyolországban élő volt bolgár cár első ízben jelent meg vasárnap a bolgár televízió képernyőjén. Az 53 éves II. Simeon kifejtette, hogy bízik a mostani szófiai vezetés jó szándékában és realizmusában. Úgy vélekedett, hogy a 13 évszázados történelemmel rendelkező ország meg fogja találni az öt megillető méltó helyet Európában és a világban. A Madridban rögzített interjúban Simeon kijelentette, hogy egyszerű állampolgárként szeretne élni a teljesen demokratikus, többpártrendszerű bolgár köztársaságban. Az interjút készítő újságíró átadta Simeonnak a bolgár igazságügyi minisztérium dokumentumát, amelyből kitűnik, hogy az egykori cárt nem fosztották meg bolgár állampolgárságától. „Ez életemben az egyik legszebb ajándék.”

Simeon 1946-ban, kilencéves korában távozott hazájából, és most családjával együtt Madridban él.

A VILÁG HÍREI

– Nyikolaj Rizskov szovjet miniszterelnök hétfőn Bangkokban a kambodzsai rendezésről és a szovjet–thai kereskedelem fejlesztéséről tárgyalt Csaticaj Csumhavan thai kormányfővel. Igor Rogacsov szovjet külügyminiszter-helyettes Sziddhi Szavetszila thai külügyminiszterrel folytatott megbeszéléseket. Rizskovot pedig fogadta Bhumibol Aduljadedzs király. Rizskov vasárnap érkezett Thaiföldre, onnan Ausztráliába és Szingapurba utazott tovább.

– A kedden tizenhét tagú küldöttség kíséretében munkalátogatásra érkező Hans Modrow keletnémet miniszterelnök bonni megbeszéléseinek súlypontját annak megvitátása jelenti majd, hogy Helmut Kohl kancellár és Hans-Dietrich Genscher külügyminiszter milyen eredményeket ért el a Mihail Gorbacsov szovjet vezetővel folytatott moszkvai tárgyalásokon, és hogy azokból milyen következtetések vonhatók le.

A bonni kormány szóvivője hétfőn sajtótájékoztatóján a véleménycsere szintén fontos témájának mondotta az NSZK által az NDK-nak felajánlott pénzügyi unió és az NDK-beli gazdasági reform kérdéskörét.

– Egy nappal hazatérése után és egy nappal moszkvai koncertje előtt szokatlannul nagy érdeklődéstől övezve és rendkívüli sikertől kísérvé sajtótájékoztatót tartott Msztyiszlav Rosztropovics, a világhírű gordonkaművész és karmester. 16 évi kényszerű távollét után és nem sokkal az indokolatlanul elvett állampolgárság visszavonását követően felesége, Galina Visnyevszkaja operaénekesnő társaságában, az amerikai Nemzeti Szimfonikus Zenekar élén vasárnap érkezett Moszkvába Rosztropovics.

– Első ízben jelentek meg a mongol ellenzék vezetői a központi ellenőrzés alatt működő helyi televízió képernyőjén. A mongol demokratikus szövetség nevű csoport képviselői egy vasárnapi nagygyűlésen szólaltak fel, és engedményeket követeltek a kommunista vezetéstől; a televízió e megmozdulásról sugárzott részleteket.

– George Bush amerikai elnök vasárnap este 5 perces telefonbeszélgetést folytatott Nelson Mandelával – jelentette be a Fehér Ház. Az Afrikai Nemzeti Kongresszus (ANC) 27 évvel ezelőtti bebörtön-

Nyitott égbolt

A „Nyílt égboltnak”, a nyíltságnak elvét a nemzetközi kapcsolatokban terjesszék ki a Földre, a tengerekre és az űrre is – javasolta Eduard Sevardnadze szovjet külügyminiszter hétfőn, az ottawai konferencia megnyitóján. A kölcsönös katonai légi ellenőrző repülésekről kötendő egyezményről az első napokban külügyminiszteri szinten tárgyalnak a NATO és a VSZ országai.

A miniszter nem ismételte meg a korábbi szovjet javaslatot, hogy a két szövetség közös gépparkkal és személyzettel hajtsa végre az ellenőrző repüléseket, de kitért arra, hogy a kontrollnak ki kell terjednie a részt vevő országok külföldi támaszpontjaira is. Ez a gyakorlatban a japán, a Fülöp-szigeteki és a dél-koreai amerikai támaszpontokra vonatkozik, amelyek ellenőrzése elől Washington elzárkózik.

James Baker amerikai külügyminiszter nem szolgált újdonsággal fel-

szólalásában. Mint hangoztatta, a NATO célja a stabilizáló jellegű fegyverzetkorlátozási, bizalomépítő intézkedések mielőbbi megkötése, hogy azokat a lehető legnehezebb legyen semmissé tenni. A miniszter kitért a bécsi haderőcsökkentési tárgyalásokra is, amelyeket Sevardnadze nem említett. Közvetve elutasította Mihail Gorbacsovnak azt a javaslatát, hogy a két nagyhatalom egyenlő létszámú katonaságot tartsanak Európában. Baker kitért arra, hogy a földrajzi helyzet szükségessé teszi a szovjet csapatok létszámánál 30 000-nél több amerikai katonai európai állomásozását. Bírálta a bécsi szovjet álláspontot a repülőgépek számának csökkentése kérdésében is. Az eddigi szovjet javaslat azt jelentené, hogy a NATO-nak 2000-rel több gépet kellene telepítenie az egyenlőség jegyében – mondotta.

Gyűjtőbombák a határszélen

(folytatás az 1. oldalról)

A Hegyi Karabah Autonóm Terület Baranya megye nagyságú 4400 km²-nyi, örmények lakta vidék; népessége 180 ezer fő, ami Pécs lakosságának felel meg. Azerbajdzsánba bekelődik, mintegy 15–20 km-es korridor választja el az anyagországtól. Főbb termékei: világítási berendezések lumineszcens lámpákhoz, márvány burkolólapokat, fűrészarut, selymet, pamutszövetet, szőnyegeket és bőrlábbelit gyártanak.

A terület mezőgazdaságában – a hegyvidéki jelleg következtében – vezető szerep az állattenyésztés; számottevő a juh- és kecskeállomány, mérsékelt arányú a szarvasmarha és sertéstartás. A gabona-, dohány-, burgonya-, zöldség- és gyümölcsstermelés az állattenyésztéshez hasonlóan helyi igényeket elégít ki. Szerény ipari jórészt mezőgazdasági nyersanyagokat dolgoz fel. Galrutban néhány évvel ezelőtti mezőgazdasági gépgyár kezdte el működését.

A Nahicsevan Autonóm Szovjet Köztársaság közigazgatásilag Azerbajdzsánhoz tartozik, a sztálini nemzetiségi politika területileg elszigetelte az anyaországtól. Ez esetben Nahicsevan ékelődik be Örményországba, délen pedig az Araksz folyó jobb partján Iránban élnek rokonai. Nahicsevan Jász-Nagykun-Szolnok megyéhez hasonló nagyságú (5500 km²), népessége Vas megyéjével megegyező (278 ezer fő). A területi széttagoltság magában hordja a nemzetiségi robbanás lehetőségét, mivel minden oldalról „elenséges” környezet veszi körül, délen a szigorú határzár akadályozta egészen a legutóbbi hetekig a népek érintkezését. A köztársaság gazdasága kifejezetten agrár jellegű: állatállománya juhból és kecskéből (300 ezer db), valamint szarvasmarhából (75 ezer db) számottevő. Állati termékei közül a legfontosabb a hús, valamint a tej, tojás, gyapjú és selyemgubó. A földművelés a gabona, burgonya és zöldség-gyümölcsstermelés, valamint gyümölcsök termelésével jellemezhető.

Néhány évvel ezelőtti Iljicsevszkben építettek gyümölcskonzervgyárat.

A két terület jövője még aligha látható világosan; tény azonban, sem a határok esetleges megváltoztatása, sem pedig a „függetlenné” válás nem segíti elő a térség meglehetősen bonyolult társadalmi-gazdasági gondjainak enyhítését.

Vuics Tibor

Nincs megkülönböztetés

Mottó: „... Immáron nincs semmiféle megkülönböztetés a Magyarországon, illetve a külföldön élő magyarok között...” (Horn Gyula, magyar külügyminiszter nyilatkozata Kanadában, az MTI alapján.)

A Tisztelt Főszerkesztő Úr részére!

Engedje meg, hogy mint legkedvencebb lapom Főszerkesztőjének figyelmét felhívjam arra, ami rendkívül nagy felzúdulást kavart és fog kavarni a nyugati – hazatérni szándékozó – magyarság körében.

Jómagam látogatásban tartózkodom az Államokban. Apósom végleges hazatelepülését segítem elrendezni. Ő ezt már közel egy éve intézi.

Teszi ezt abban a tudatban, hogy ingóságait, vagyonát vámentesen hazaviheti. Azonban ez már a múlté. Az új, 46/1989 (dec. 27.) PM-KeM sz. együttes rendelet gyökeresen megvál-

toztatott mindent. Való igaz, hogy egy rendelet nem járhat mindenki kedvébe, s hogy az országos érdekek előbbre valók. De így és ennyire?

Mellékeltlen megküldöm a New York-i konzulátus tájékoztatóját a végleges hazatérésről. Nehéz pontosan megfogalmazni, hogy mit érezhet az, aki ezt a bizalomerosító orrbavágást kénytelen elviselni. De kénytelen-e? El kell e viselni azt, hogy cca 60%-os vámmal fenyítsék meg azt, aki netán vagyonával hazatérni szándékozik. Ugyan mi célt szolgálhat ezen újabb keletű pénztarhálási akció? Akik a hazatérésre adják öreg korukra a fejüket, nem a milliomosok táborából valók. (Azok inkább Bécsben telepednek le vagy tovább ingáznak, bízva a hazai konszolidációban.!!) A most hazatérők vinnék ingóságait, és a nyugdíjat – valutában. Vinnék az autót, a könyveket, lemezeket, videofilmeket, videót, a tévét, a rádiót, a szerszámokat és ékszereket az éremgyűjteményeket vagy

bélyegeket és mindent, ami számukra fontos vagy kedves és érték. De most már meggondolják – így reagálnak: 17%-os vám is sok – de talán magyarítható, ha nem is elfogadható. A „0-150%” -os vám lehetősége elképesztő és elriasztó.

Ugyan, kinek áll érdekében gátolni és akadályozni az országba bejövő vagonokat? A gáncsoskodók szerint nem vittek ki már elég kincs-milliárdokat, rabolva vagy menekülve Keletre vagy Nyugatra? Ha már a történelem során oly sokat veszítettünk, akkor helyén való tüzzel-vassal (kemény vámmal) megakadályozni, hogy az országba valami ingyen jöjjön be??? Mit védünk ezzel a vámmal, Ez az áru nem az araboktól sibolt forint-szagú, Bécsben átváltott kommersz áru. Ez nem a puhuló forintunk menekülése az értékállóbb eszközökbe. Ezt a vagyont ingyen kapja az ország. Eddig nem volt, és most a hazatelepülő hozza magával, és lesz. És továbbra is az élvezzi, akie volt, a hazatelepült. S ha ezek a vagonok mozdulnak – tőke lesz belőlük. S a tőke csak termelve tudja önmagát fenntartani, gyarapítani – amely az ér-

ték növelése mellett adót is létrehoz. *Kinek AZ ÉRDEKE gátolni az ország gyarapodását?*

Tisztelt Főszerkesztő Úr!

Gondolom és hiszem, hogy senki számára sem közömbös, aki szereti hazáját, hogy külföldön milyen kép és milyen szimpátia alakul ki a kisemberek és a hatalmasságok között. Az amerikai (és kanadai) magyarság soha még ilyen bizalommal nem tekintett az óhaza felé mint napjainkban. A nyugdíjas emberek százai tették meg az elmúlt évben a hazafelé vezető úton az első lépéseket – úgy tűnik, hiába.

Kérem, amennyiben egyetért véleményemmel ez ügyben, adjon hangot aggodalmunknak és felháborodásunknak, amit az új rendelkezés váltott ki. Ha az Ön véleménye más – épp elég indok arra, hogy a közölteket, az általam leírtakat nyilvánosságra hozza.

Englewood, 1990. február 6.

Szívélyes üdvözzel:

Kurdi Csaba

TÁJÉKOZTATÓ a magyar állampolgárok végleges hazatéréséről

Magyarországra történő végleges hazatérésével kapcsolatban szíves tájékoztatására az alábbiakat közöljük:

A véglegesen hazatérők korábban élvezett vámentességét az 1990. január 1-én hatályba lépett 46/1989 (XII. 27.) PM-KeM együttes rendelet 15.§-a megszüntette. Vagyis a hazatérőkre az általános vámszabályok vonatkoznak. Ezek szerint: A bevitt ingóságok után 17%-os vámot kell fizetni a) ha a vámú összértéke a 15 000,- Ft-ot nem haladja meg, valamennyi vámú után;

b) ha a beérkezett vámú összértéke a 15 000,- Ft-ot meghaladja, azok után, amelyek egyedi értéke az 500,- Ft-ot nem haladja meg.

Minden egyéb esetben a hazatérő által bevitt ingóságok után a Kereskedelmi Vámtarifája vámuételeivel kell a vámot megállapítani. (A Kereskedelmi Vámtarifája kb. 3200 csoportja tagolja az árucikkeket, melyekre külön-külön állapítja meg a vámuételeket, melyek 0-150%-ig terjednek, a hazatérők által általában bevitt cikkeknél a 60%-ot rendszerint nem haladja meg.)

A végleges hazatérő a rendőrkapitányságon való bejelentkezésével de-

vizabelföldivé válik. Ez azt jelenti, hogy a továbbiakban rá nézve is az állandó, magyarországi lakosokra vonatkozó devizasabályok érvényesek. Ez lényegében azt jelenti, hogy a külföldön lévő vagyonát fel kell számolnia és Magyarországra haza kell vinnie, kivéve, ha ez alól a devizahatóság felmentést ad. A devizabelföldi a külföldi pénzeszközait a hazaérkezését követő 8 napon belül az általános szabályok szerint fel kell ajánlja megvételre a Magyar Nemzeti Banknak. Ez alól kivétel, hogy a hazatérő a magával hozott külföldi pénzeszközait devizaszámlán 100%-ban elhelyezheti. A külföldről folyósított nyugdíjat, járadékot, tartásdíjat, kártérítést, kártalanítást, külföldi ingatlan bérjövödelmét, vételárát, külföldi örökséget ugyancsak 100%-ban devizában, a belföldiek devizaszámláján elhelyezheti. A devizaszámlán történő valuta-elhelyezéshez szükséges, hogy a befizetés jogcímét a Pénzüntézet Központ, vagy külföldről érkező kártérítés, kártalanítás esetén a Magyar Nemzeti Bank által felhatalmazott belföldi biztosító intézet igazolja.

A hazatérő devizabelföldisége egyúttal azt is jelenti, hogy Magyaror-

szágon ingatlant mindenféle engedélytől mentesen, korlátozás nélkül vásárolhat, bármilyen jogcímen szerzett forintért.

A fővárosi ingatlanszerzést korlátozó korábbi rendeletet a Minisztertanács 130/1989 (XII.22.) MT számú rendelet hatályon kívül helyezte, így ma a hazatérő külön engedély nélkül vásárolhat ingatlant Budapesten.

Amennyiben a hazatérő már a hazatérését megelőzően kíván lakást vásárolni, annak feltétele, hogy magyar magánútlevelel rendelkezzen, és hogy a lakást (lakótelket), üdülőt (üdülőtelt) a saját, vagy a közeli hozzátartozója (házastársa, egyeneságbeli rokona, örökbecfogadott, mostoha vagy nevelt gyermeke, örökbecfogadó mostoha vagy nevelőszülője, valamint testvére) szülőjének testvére, illetőleg annak gyermekei magyarországi tartózkodása céljából vásárolja. Az ingatlan vételárát ilyen esetben deviza átutalásával vagy átváltásával forintban kell kiegyenlíteni. Az ingatlan tulajdonjogának megszerzéséhez ilyen esetben is szükséges a Pénzüntézet Központ engedélye.

A hazatérő részére az egészségügyi ellátás – állampolgári jogon – továbbra is ingyenes.

A nemzetközi tudományos életbe való bekapcsolódásnak egyre súlyosabb gátat szab az egyetemek és kutatóintézetek anyagi helyzete. A TDDSZ-nek feltétlenül törekednie kell arra, hogy a különböző kutatóhelyeken (egyetemen, intézetekben, vállalatoknál) az utazási kereteket, különösen az úgynevezett tudományos turizmusra használható valutakereteket, jelentősen növeljék.

A legújabb rendeletek nagyon megnehezítik a nemzetközi tudományos rendezvényeken való részvételt még azok számára is, akik saját költségen hajlandók utazni. Ezért kezdeményezzük, hogy utólagos elszámolási kötelezettség mellett a különböző nemzetközi konferenciákon elfogadott előadásokkal rendelkezők mentesüljenek a ropant szigorú valutaváltási korlátozás alól.

Romániában a nemzetiségi kisebbségek nem tartoznak sem a politikai pártok csoportjához, sem a front „delegációjához”. A nemzetiségi szövetségek – így a Romániai Magyar Demokrata Szövetség is – összesen 27 tagú képviselők egyike felé – a pártokhoz és a front tanácsához – sem tartozik. Külön 3 fős csoportosulást alkot a volt politikai foglyok szövetsége is.

Erdélyi akadémiát szervez romániai magyarul tudó ifjúsági vezetők számára a FIDESZ és a MKKE Széchenyi Szakkolégiuma. Eddig mintegy húsz szervezet jelezte érkezését. A február 18-24 közötti rendezvény programja:

Február 19. 9 óra: Mit jelentett és mit jelent ma Erdély és Magyarország egymásnak? (Szász Zoltán)

14 óra: Bemutatók. Erdélyi helyzetkép;

17 óra: Civiltársadalom (Sólyom László);

Február 20. 9 óra: Politikai eszmék és izmusok a XX. század végén (Gombár Csaba)

du.: Hogyan szervezzünk pártot 3 tételben?;

14 óra: Bemutatók az MDF (Fűr L., Csoóri S.);

16 óra: Bemutatók az SZDSZ (Kis J., Pető I.);

18 óra: Bemutatók a FIDESZ (Kövér L., Orbán V.).

Február 21. 9 óra: Közgazdasági alapvetés (Lengyel László);

14 óra: Kisebbségi és nemzetiségi jogok. Közigazgatás és nyelvhasználat (Bíró Gáspár, Lőrinc Csaba);

17 óra: Az anyanyelvi kultúra, az erdélyi magyarság jövője (Csoóri Sándor).

Február 22. 9 óra: Románia és a kelet-közép-európai régió gazdasága (Réti Tamás).

Február 23. 9 óra: Magyar kisebbségek a Kárpát-medencében (Jeszenszky Géza);

14 óra: Magyar kisebbségek Romániában, a magyar-román viszony (Molnár Gusztáv);

17 óra: A romániai magyarság politikai alternatívái (Tamás Gáspár Miklós, Szóts Géza).

Helyszín: Rajk László Szakkolégium (Budapest, Makarenkó u. 20.).

Kopogtató

„...egészséges
társadalom,

egészséges
környezetben...”

Vox Humana, a Bioszféra pártja...

...nem politikai párt, célja, hogy párt-érdekeken kívül álló objektív képviselője, az ember és a környezet minden gazdasággal és társadalmi kérdéssel kapcsolatos problémáját a törvényhozásban felelősen képviselje – hirdeti programjában Kovács György, aki a párt XV. kerületi 6-os körzetének képviselőjelöltje. Amikor arra kérem, hogy röviden szóljon önmagáról, a következőket tudom meg róla. (A pontosság kedvéért, a bevezetőben életrajzi adataira irányult a kíváncsiság!)

– 1949-ben születtem. Gyermekéveimet Gézaházán töltöttem, ahol a szüleim egy turistaház gondnokai voltak. Egy gyönyörű erdei ház volt ez, itt szereztem máig is ható első élményeimet a természetéről, állatokról. Az általános iskolát Bonyhádon kezdtem el, ahol édesapám a bonyhádi zománccgyár főkönyvelőjeként dolgozott. 1956-ban apám a bonyhádi forradalmi tanács titkára lett, s ezért a forradalom leverése után keserves üldöztetésben volt része, velünk együtt. Ekkor már öten voltunk testvérek. Apám börtönben ült. Ezekben az években már itt laktunk Pesten a nagymamánál. Az általános iskolát 1963-ban végeztem el. A rákospalotai Dózsa György Gimnáziumban érettségiztem. A képzőművészeti főiskolára nem vettem fel, mert úgymond ellenforradalmár családból származom és vallásos nevelést kaptam. A Lampart ZIM kőbányai telepén kezdtem dolgozni, mint dekorátor. 1973-as kilépésem óta különböző munkákat végeztem. Jelenleg a Közvélemény-kutató Intézetnek végzek alkalmi felmérőmunkát.

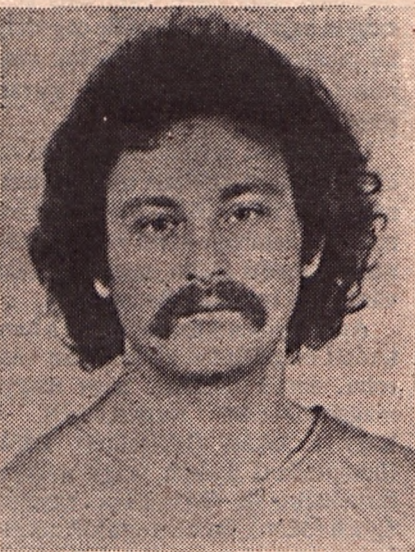
– Önök az emberj létezésre, az élet-
térre, magára a LET-re esküsznek, s
pártérdekeken felülállónak vallják
magukat. Nem elvont ez egy kissé?

– Valóban, vannak akik így látják,
de a valóság ennek pont az ellenkező-
je, igenis húsbavágó, azonnali intézke-
dést követelő nemzeti ügyet vallunk
magunknak, tűztűnk ki megvalósít-

tandó célul. Gyermekünk jövőjéről,
az ökológiai katasztrófa elkerüléséről,
mindennapi kenyerünkről van szó,
hisz ez mind-mind a BIOSZFÉRA.
Műtrágyába fulladó földjeink, a vegy-
szermaradványok okozta rákos halan-
dóság emelkedése, a mesterséges hor-
monokkal hizlalt állatok eladhatat-
lansága a világpiacra jelzik a kilátástalanságba vezető utat. A halá-
lozási világranglistán „kivívott” elő-
kelő helyünk, az egészségromlás szor-
osan összefügg a biológiai környezet
mind nagyobb fokú veszélyeztetettsé-
gével, életszínvonalunk zuhanásával.
Gyökeres változásokra van tehát szük-
ség társadalmi életünk minden szint-
jén éppúgy, mint az egészségügyben
és lakáshelyzet terén, de még a kül-
politikai problémák megoldásának terén is.

– Hírlík, pártjuk a harmónia párt-
jának is vallja magát.

– Úgy van. Hisz egészséges társa-
dalom, ősi mivoltában fellelhető bio-
ológiai élettér, a felelősen formált ter-
mészetes környezet pártja vagyunk,
vagyis, a harmóniáé.

Bayer Béla

– Mint eselleges képviselő, mit
ígérhet?

– Egy általános érvényű normatívához alkalmazkodó logikai általános-
ságokra alapozó érdekképviseletet,
mely a kitűzött cél viszonylatában
vizsgálja, támogatja, illetve elutasítja
egy jövőbeni kormányzat társadalmi,
gazdasági, környezetvédelmi stb. poli-
tikáját. Szorgalmazni kell egy világos
gazdasági program és annak megvaló-
sításához vezető út minden fázisát, fel-
tételét tárgyaló koncepció nyilvános-
ságra hozását, mert a társadalmi egyet-
értés, megértés nélkül minden
program kudarcra ítéltetett. Támogat-
ni fogom a képviselők visszahívását
megakadályozó passzus törlését, mert
a nép csak akkor tud hathatós ellenör-
zést gyakorolni, ha ez a joga megma-
rad. Szerintem ez a demokrácia alap-
vető feltétele. Mit ígérhetek tehát? A
fent vázolt általánosságok szellemé-
ben azt, hogy minden javaslatot és poli-
tikai koncepciót támogatok, szem-
elött tartva a társadalmi és biológiai
életünk egymástól való elválaszthatat-
lanságát, egy olyan biomechanikus
egyensúly és természetes egység létre-
hozására törekvést, mely mind a ter-
mészeti, mind a társadalmi, emberi vi-
szonyokat igazságosan, ésszerűen
egyensúlyban tartaná és szabályozná.

– A többi párttól eltérően, önök
nem zavarják ajánlócédula-gyűjtő ak-
tivistákkal választóikat. Milyen meg-
gondolásból?

– A levél módszerét választottuk,
kiküldött borítékjaink felhasználásá-
val – amennyiben jelöltjeinkre óhajt
szavazni, első kézből, torzításmentes-
en teheti meg ezt úgy, hogy a választó-
körzet problémáit is leírhatja egy-
ben. A megcímzett borítékokat termé-
szetesen bélyeg felragasztása nélkül
adhatják fel. Az aláírásokkal hitelesít-
ett leveleket február 5-ig várjuk.

Régi választások

KORTESNÓTA

Kossuth-nóta dallamára

Nem kell nékem a Justh-párti
Nagy szakállú gróf Battyány;
Nem kell nékem, nem kell másnak
Se követnek, se dudásnak.
Éljen, éljen, Szabó Károly:
Ő a jelöltünk.

Verekedő Justh és pártja
Csak szégyent hoz az országra;
Szép híriunket őrzöm féltve,
Rá nem bízom Justh hívére:
Éljen, éljen Szabó Károly:
Ő rá szavazunk.

Hiába a szakáll rófnyi,
Ha bajom van, meg nem érti.
Gróf Battyány vad idegen,
Hogy tudná hát, mi kell nekem!?
Éljen, éljen Szabó Károly:
Érte harcolunk.

Szabó Károly volt követünk,
Most is csak téged követünk,
Tiszta zászlód – úgy segéljen! –
Győztes marad a harcztéren.
Éljen, éljen Szabó Károly:
Ő lesz követünk.

A vezérhez, elv és néphez
Hű maradtál – szép erély ez –
A nép, mely mind a te híved,
Hűséget hűséggel fizet.
Éljen, éljen Szabó Károly:
Éljen a haza!

(Figler Csaba gyűjtése)

Nem a soproni
polgárok...

Nem a soproni polgárok kérték,
hogy Pozsgay Imre képviselőjelölt-
ként lépjen fel a városban, hanem
csak a helybeli MSZP – állítja Szájer
József, a FIDESZ soproni csoportjá-
nak képviselőjelöltje, aki szerint az
MSZP-nek nincs sok esélye ebben a
nagyon polgári szellemiségű város-
ban.

Természetesen igaz az is, hogy
Szájer Józsefet sem „a város”, hanem
csak saját szervezete lépteti föl a vá-
lasztásokon. A 29 éves jogász, aki az
ELTE Állam- és Jogtudományi Ka-

rának tanársegéde, a FIDESZ február
elején tartott budapesti sajtótájékoztó-
ján bejelentette azonban, hogy
Sopron szülőjéneként és neveltjéneként
bizik szűkebb pátriája támogatásá-
ban, és ezért is szeretné, ha nyilvános
vitában mérkőzhetne meg Pozsgay
Imrével. A vita, amit akár a televízió
is közvetíthetne (amint a szerény, de
határozott fellépésű ifjú jogász mon-
dotta), március második hetében ke-
rülhetne sorra – ha az államminiszter
elfogadja a kihívást.

–6

A disznók is megmaradnak

Kopogtatócédulát sertéstáperért

Történt nemrég, hogy az állami
gazdaság túladott a tápkverő üze-
mén, ezért veszélybe került a sertés-
telep folyamatos működése. Mit le-
hetne tenni? – törté a fejét a telepve-
zető, aki a disznók éhezését a saját
zsebében is érezte. Lenne segítség nem
messze, ha a szomszéd téesz keverő-
üzeménél nem lenne olyan nagy sor-
banállás, hogy csak a közeli barátok
számíthatnak folyamatosan a tápra.
Elkelne egy kis jóindulat. De ho-
gyan, mivel kötelezhetnének le a téesz
elnökét?

Nem kellett sokáig töprengeni a
szegény telepvezetőnek, mert sebe-
sen jött a hír a szomszéd faluból,
hogy az elnök képviselő akar lenni,
csak kevés a kopogtatócédulája. No-

szá, üzent is gyorsan a dolgozókért –
fiúk, holnap mindenki aláírt kopogta-
tócédulával jöjjön dolgozni!

– Volt, aki az asszonyét is hozta,
sőt egyik a szomszédét is. Csak néhá-
nyan morgolódtak a parancs miatt,
valami állampolgári jogokra hivat-
kozva.

De a telepvezető nem volt sértődé-
keny, elnézte a hóbörgök éretlenségét.
Megtanulta az elmúlt negyven
évben, hogy ennek a tudatlan népnek
jó vezetőkre van szüksége, akik majd
gondolkoznak helyette.

Talán egyszer mégis megértük,
hogy most ez volt a lehető legjobb
megoldás – hisz a cédulák is elfogy-
tak, és a disznók is megmaradnak.

–gyöker-

Többórás, szünet nélküli vitára került sor a keszthelyi kórház és rendelőintézet igazgató-főorvosának sorsát eldöntendő hétfőn délelőtt 10 órakor. Amikor ezeket a sorokat írom, a kora délutáni órákban, még javában tart a vita, s a párnázott ajtón kihallik Veér Miklós keszthelyi tanácselnök magyarázkodása. „Kérem, én nem tudtam, hogy dr. Németh László a kórház főorvosa, vb-tagunk rokoni kapcsolatban áll Bogdán Jánossal, a végrehajtó bizottság másik tagjával”. Bognár János ugyanis a Keszthelyi Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága által kiküldött háromtagú – konkrét feladat nélküli – vizsgálóbizottság tagjaként feltehetően beavatottan kérdezősködött. Nevezett ugyanis dr. Németh László sógora. S mint ismeretes korábbi cikkeinkből dr. Németh László a sebészeti osztály vezető főorvosa, a kórház igazgatóhelyettese éles kritikával illette dr. Gárdos Sándor igazgatót. Ezek többnyire megfoghatatlan dolgok, amelyekre most a végrehajtó bizottság ülésen szeretnének valóságstartalmat kreálni. Van időm ezen elmélkedni, mert Veér Miklós tanácselnök megszavaztatta a végrehajtó bizottságot, s az elsőprő arányú fölényrel amellel döntött, hogy a sajtó munkatársai ne vehessenek részt a testület e fontos kérdést eldönteni hivatott ülésén.

A végrehajtó bizottság ülése indulatokról, kirohanásoktól – sajtó! – egyáltalán nem volt mentes. Am nem jutottak egyről a kettőre. Veér Miklós meggyőződött arról – állította –, hogy dr. Gárdos Sándor igazgató-főorvosnak semmiféle szakmai hozzáértése nincs a dolgokhoz. (Irigylem ezt a bölcs tanácselnököt, aki nem orvos léteire ily hamar mond ítéletet, hozza meg a diagnózist...)

Szavazott a feljelentő is

Felmentették a keszthelyi kórház igazgató-főorvosát

– Lehajtott fejjel járok a városban, mert azt terjesztik rólam, hogy a gyermekeimnek a ki nem fizetett – ki nem fizethetett – hárommillió forintos bérmaradványból házat építék Szombathelyen. Ez nem igaz, ezt a nyilvánosság előtt visszautasítottam.

Dr. Gárdos Sándor tulajdonképpen védekezésképtelen, ugyanis konkrét vádak, konkrét érveket, konkrét kérdéseket nem kapott, nem adtak neki. Egy sor sajátos dolog nehezítette a munkáját, egyes kórházi osztályok ellátását bizonyos személyes vonatkozások határozták meg, például a sebészeti osztály azért kapott 1 millió forintos értékű röntgengépet, mert a tanács egyik egykori vezetőjét ott operálták. Nos, meglehetősen kusza, szövevényes történet ez, amely bizony meghatározza most már a kórházban dolgozó orvosok, ápolónők, műszakiak, tehát az egész kórház közhangulatát. Jellemző, hogy a négy – hét ellenében – elégedetlenkedő osztályvezető főorvos kezdeményezésére 54 beosztott orvos aláírásgyűjtő akcióba lépett az a jól hangzó érveléssel, hogy a nem létező 3 millió forintos bérmaradvány ki nem fizetése miatt megrövidültek. Ez persze mint ismeretes, súlyos tudatlanság eredménye, hiszen egy meg nem lévő összegből nem lehet bért emelni. Különben a városi tanács végrehajtó bizottsága továbbra sem érzett semmiféle felelősséget azért, hogy 13–15 millió forintos adósságot halmozott fel

Az emberorvosi ló esete

a kórház ki nem fizetett számlák formájában. Merthogy a tanács nem teremtette meg ennek anyagi fedezetét.

A végrehajtó bizottság kezdetekor erről semmiféle előterjesztés nem volt a vb-tagok asztalán, ám a döntés meghatározhatja dr. Gárdos Sándor munkaviszonyát, jövőbeni sorsát. Ugyan a szóbeli előterjesztésben megismételték a korábbi vádak, mondván majd később, ha kéri írásban is odaadják neki. Ez meglehetősen jogi tudatlanságról ad bizonyosságot.

Hétfőn délután fél négy körül aztán felszállt a füst. Hivatták dr. Gárdos Sándort fáradjon már be a tanácselnök szobájába. Kihirdették a határozatot: 1990. február 13-ával, tehát azonnali hatállyal, 8:2 arányban felmondták munkaviszonyát. Bár a végrehajtó bizottság előtt azért megnyugtatták, nemcsak a főorvost, hanem jelen lévő ügyvédjét is, hogy nem lesz szüksége jogvédelemre, mégis a végrehajtó bizottság erre a döntésre helyezkedett, pontosabban merészkedett...

Tehát becsapták a meghallgatottat, dr. Gárdos Sándort, s a védőjét dr. Széll Irént egyaránt. Eszembe jut a február 9-i döntés, miszerint tízezer forinttal megemelték az igazgató-főorvosi fizetést. Nos, hát most büjt ki a szög a zsákból, ez a pénz már a leendő utódot illeti meg. A dolognak – amellyel azért foglalkozunk folyamatosan, mert lényegében sajátos állatorvosi, sőt emberorvosi ló esete forog

fent – jogi folytatása lesz, amelynek tanulságait más esetekben is bizonyára meg kell szívlelni. Az ügy számos jogsértéssel tulajdonképpen olyan csapdába ejtette a keszthelyi városi tanács végrehajtó bizottságának tagjait, mely nemcsak az igazgató-főorvosra vet rossz fényt, hanem döntően a határozat megszavazóira is. A Munka Törvénykönyv 28., illetve 36. paragrafusának első bekezdése alapján született a munkaviszonyt felmondó határozat, amelynek külön érdekessége, hogy már a végrehajtó bizottság ülése előtt megfogalmazva hevert a tanácselnök fiókjában.

Hát itt tartunk demokrácia, közéleti tisztaság, esélyegyenlőség ügyében. Dr. Gárdos Sándor 52 esztendő, nagy tapasztalatú és tekintélyű igazgató-főorvost – igaztalan vádak alapján mint képviselőjelöltet szerintem lehetetlené tették. A választási kampányra időzített megfogható indokok nélküli eltávolítása óhatatlanul politikai koncepció ügy látszatát kelti. A keszthelyi tanácselnök Veér Miklós és dr. Németh László kórházi osztályvezető sebész főorvos irányította hecckampány első menete fényes sikert hozott. Csakhogy ebben a fényben bizony látni a sötét árnyékat is, amely még mindig 1990-ben is Keszthelyre borul. Vajon meddig tűrik ezt a keszthelyiek?!

M. Szabó Imre

Harcos kisiparosok

A kisiparosok nehezményezik azt a módot, ahogy a kormányzat fogadta több kezdeményezésüket. Ha a választások utáni Minisztertanács is csak szavakban támogatja a vállalkozásokat – mivel sztrájkokkal nem akarnak kifejezést adni elégedetlenségüknek – fontolóra veszik az adóbojkottot. A szervezet vezetői adtak ismertetést a szombati, X. KIOSZ-kongresszus állásfoglalásairól. A mintegy 170 ezer kisiparos küldötteinek részvételével a Parlamentben megtartott kongresszus ugyanis zártkörű volt.

A sajtótájékoztatón az újságírók megtudhatták: az indokolatlanul felémelt műhelybérleti díjak miatt már most is azt javasolják a tagságnak: ne fogadják el az IKV diktátumát, s megégyezésig ne fizessenek.

A beruházások adókedvezményét igénylő mintegy 70 ezer aláírás érdemi válasz nélkül hagyását nem fogadják el.

Nehezményezték: kedvezőtlen feltételek között juthatnak hozzá az iparosok a Világbanktól kapott kölcsönhöz. A KIOSZ vezetői rámutattak: míg a Világbank 10 éves futamidőre adta ezt a pénzt, tőlük 3 év alatt köve-

telné vissza a Magyar Nemzeti Bank a kölcsönt.

Reális, hogy Magyarországon mintegy 300–400 ezer iparos tevékenykedjen és sikeres üzleti tevékenységükkel mintegy 1 millió embernek adjanak munkát – hangzott el a tájékoztatón. A vállalkozók készek, hogy a legkorszerűbb technikával, a nyugati piacokon is versenyképes árukkal jelenjenek meg. (MTI)

Kárpáti Ferenc honvédelmi miniszter Tökés László néhány napja megfogalmazott kérésére – az erősödő magyar-román kapcsolatok elemeként – magyarországi látogatásra hívott meg olyan katonákat, akik a romániai forradalom alatt és azt követően gondoskodtak a temesvári lelkész biztonságáról. Ennek megfelelően hétfőn délelőtt hazánkba érkezett a román hadsereg hét katonája, akik csütörtökig – a pihenésüket szolgáló program során – egyebek között a fővárosban és vidéken ismerkedhetnek országunk történelmi és kulturális nevezetességeivel, s várhatóan találkoznak a jószoalati úton hazánkban tartózkodó Tökés Lászlóval is. (MTI)

Tökés László Kisvárdán

Tökés László temesvári református lelkész magyarországi jószoalati látogatóköriúta hétfőn Kisvárdán folytatódott. Programja a városi tanácsnál kezdődött, ahol ünnepi tanácsülésen vett részt.

Lengyel Szabolcs, az MDF kisvárdai városi szervezetének elnöke ismertette az általuk létrehozott, Tökés Lászlóról elnevezett alapítvány célját, melynek révén a világ különböző országában élő magyaroknak szeretnének segítséget nyújtani anyanyelvük megőrzéséhez. Az alapítványra eddig a különböző gyárak, vállalatok, szövetkezetek, intézmények és magánszemélyek 1,6 millió forintot fizettek be.

Figula László, a kisvárdai művelődési központ igazgatója arról szólt: az idén második alkalommal rendezik meg a nemzetiségi színházak fesztiválját, amelyre meghívták az erdélyi magyar színházakat is. A kolozsvári, a marosvásárhelyi és a sepsiszentgyörgyi színház már jelezte, társulata itt lesz a júniusi fesztiválon. Figula László felkérte Tökés Lászlót, vállalja el a rendezvény egyik fővédnöki tisztét. Kovács Lászlóné, a kisvárdai Császy László Gimnázium igazgatója bejelentette: a nyári szünetre az erdélyi Szászrégenből 30 középiskolást hívtak meg kétéltűs üdülésre.

Zilahi Józsefné szb-titkárra a kisvárdai költségvetési üzem alapítványáról

tájékoztatta a tanácsülés résztvevőit. Kollektívájuk a decemberi romániai forradalom után szüleik elvesztése miatt árván maradt erdélyi gyerekeknek kíván támogatást adni.

Horváth György nagykállói református lelkész a nagykállói óvónőképző szakközépiskola döntését ismertette: az intézmény vállalja, hogy harminc romániai magyar nemzetiségű diákok képez ki óvónőnek.

Tökés László felajánlásokat megköszönve beszédében hangsúlyozta: a magyarok már-már túlláradó gondoskodása zavarba hozhatja a megajándékozott országot, visszatetszést válthat ki lakói között, éppen ezért nagyon csínján kell bánni az adományokkal. Jelenleg számítani lehet arra, hogy a megvalósítás rengeteg akadályba ütközik majd, de nem szabad, hogy ez elkedvetlenítse a segíteni akarókat. Ellenkezőleg, tovább kell keresni a két ország érdekében a bizalom erősítésének módjait, és ki kell dolgozni az együttműködés stratégiáját.

Tökés László a tanácsulást követően a hétfő déli órákban az egyházmegyei tisztségviselővel folytatott eszmecsere a magyarországi és a romániai gyülekezetek kapcsolatának javításáról, együttműködésük erősítéséről. Délután a város református templomában istentiszteletet mutatott be; este a pártok helyi képviselőivel találkozott. (MTI)

Csepel kontra Ikarus

Számos régi feszültséget élezett ki, sőt komoly gazdasági és már foglalkoztatási gondokat is okoz a hazai járműipar vállalatai között a rubel elszámolású export január 18-i stopja. Az Ikarus értékesítési lehetőségének korlátozásából származó fizetésképtelensége továbbgyűrűzve a Csepel Autó átvételét a Rábaig az egész járműipari vertikum működését veszélyezteti, egyben megkérdőjelezi a gazdálkodás eddigi gyakorlatát – legalábbis így látják ezt a három egymásra utalt vállalat egyikénél, a szigetszentmiklósi Csepel Autógyárban, ahol Kosaras Csaba vezérigazgató-helyettes kérdezte a témáról az MTI tudósítója. Való igaz – mondta el a vállalati vezető –, hogy 400 millió forinttal tartoznak a győri Rába gyárnak, s emiatt, amint ez a nyilvánosság elé került, néhány napig nem kaptak motorokat és futóműveket Győrből, s két napig állt a szerelősrük. Azért nem tudnak a győrieknek fizetni, mert legnagyobb vevőjük, az Ikarus – amely gyártmányai 85 százalékát értékesíti – tavaly november óta tartozik a kiszállított alvázak árával, csaknem 1 milliárd forinttal. Az iparágzat működése érdekében a Csepel Autógyár kezdeményezésére Győrből ismét érkeznek raktáron lévő motorok Szigetszentmiklósról, a termelés tehát – ha kisebb teljesítménnyel is – folyik.

A kiszolgált helyzet ellen a Csepel Autógyár vezetése néhány éve kezdetben tétova, majd egyre tudatosabb lépéseket tett és tesz.

Felismerte, hogy az alváz és a gépészeti főegységek – különösen azokban a fejlődő országokban, ahol a gépé-

sztel nehezen tudnak megbirkózni, viszont a karosszéria-gyártásra képesek – stratégiai terméként szerepelhetnek. Így kezdte az elmúlt években a Csepel Autógyár kialakítani – az Ikarustól függetlenül – értékesítési kapcsolatait.

Az önállóodási törekvés egyik sikeres példája az amerikai Cummins céggel kialakított közös fejlesztés és értékesítés, amely azonban arányait tekintve kicsi (5 százalék), és nem igazán változtat a Csepel Autógyár egyiptomi jellegén. S a helyzetet bonyolítja, hogy az önálló piaci megjelenés szándéka nem kis érdekösszeütökzést jelentett a Csepel Autó értékesítését uraló Ikarussal.

A korábban olajozottan működő értékesítési mechanizmus ellentmondásait élezte ki az 1988-as feldolgozóipari termelői árrendezés és a növekvő termelői infláció, amely torz árarányokat szült, ugyanis a szovjet piacon az Ikarus nem tudott valós befektetéseket tükröző árakat kialakítani. Árvita keletkezett a Csepel Autó és az Ikarus között is, amely tovább rontotta az autógyár pozícióját. A nehéz helyzetben lévő autógyár vezetői a jövőben változtatni vagy legalábbis csökkenteni kívánják a Csepel Autó bedolgozó szerepét, kutatják az önálló tőkés piaci értékesítési lehetőségeket, és ha kell, felkészülnek a járműipari profil szélesítésére, esetleg mezőgazdasági vagy lassújárművek kiegészítésére, esetleg egyedi jellegű gyártására. Az Ikarus budapesti és székesfehérvári vállalatainak részvénytársasággá válásától azt remélik, hogy a részvénytársaságok valódi autóbúzpiacon jelennek majd meg.

Gazdagodik a szegénység alap

A munkaerőszolgálati szervezetek még nincsenek kellően felkészülve a múlt évi 20–30 ezrest esetleg többszörösen meghaladó munkanélküliségre. A megyei, városi szolgálati irodák, területi kirendeltségek összesen 240 dolgozóval rendelkeznek az egész országban. Egy jelentősebb munkanélküliség esetén ez az intézményrendszer nem lenne képes kellő hatékonysággal működni – mondta Munkácsy Ferenc, az Állami Bér- és Munkügyi Hivatal foglalkoztatáspolitikai és területi főosztályának vezetője.

A Foglalkoztatási Alap tervezésénél körülbelül 50 ezer munkanélkülivel számoltunk. Az idei 8 milliárd forintot Foglalkoztatási Alapból munkügyi célokra mintegy 5 milliárd forint használható fel, kétszerese a tavalyinak. 1989-ben az 1,1 milliárd forint támogatásból 7500 új munkahely létesült. A legnagyobb tétel 1990-ben is a munkahelyteremtő beruházások támogatása. Ha nem kényserülünk a továbbiakban az anyagiak soron kívüli átcsoportosítására, úgy erre a területre körülbelül 1,6 milliárd forint jut, a legnagyobb gondokkal küszködő megyékre összpontosítva. A Foglalkoztatási Alapból az idén már elkülönítünk 1 milliárd forintot a kritikus foglalkoztatási körzetekben adható kiegészítő juttatásokra. Pécs és vonzáskörzete már megkapta ezt a státuszt, jelenleg vizsgálják, hogy Bányterenyé, Egercsehi, Recsk, valamint Ózd bekerülhet-e ebbe a kategóriába.

Eredetileg 500 millió forintot tervezünk az újrakezdési, pályakezdési

kölcsönök kamatterhének átvállalására, de az utóbbi időben rendkívül megnövekedett az érdeklődés a támogatás iránt. Elismerjük, hogy a vállalkozásokra nagy szüksége van az országnak, viszont ma az is előfordul, hogy egyesek a kedvezményes, kamatmentes, 400 ezer forintos kölcsön felvétele miatt „elintézik” elbocsátásukat, pedig a Foglalkoztatási Alapból elsősorban a valóban munka nélkül maradókon kellene segíteni.

A munkanélküli-segélyre, illetve az egy éven túli munkanélküliségnél folyósított járadékra 550 millió forintot irányoztunk elő. A múlt évben körülbelül 200 millió forintot igényelt ez a segélyezés.

Az átképzés támogatására 300 millió forint jut. Aki például részt vesz az elhelyezkedéséhez hozzásegítő szakmai képzésben, az a munkanélküli-segélynél többet, vagy az adott szakmában elérhető munkabér 75–90 százalékát kapja meg a tanfolyam ideje alatt. Több mint 300 millió forint kifizetését terveztük közhasznú foglalkoztatásnál. Ma már egy sor tevékenységre szervezhetnek ilyen munkát az intézmények. Az átképzési központok építésére s a korengedményes nyugdíjaztatás terheinek részbeni átvállalására 150–150 millió forint jut. Az állás nélkül maradó felsőfokú végzettségű pályakezdekők gyakornoki foglalkoztatását 40 millió forint segíti – mondta Munkácsy Ferenc.

(MTI)

Gazdasági átmenet

Segít a Kék Szalag

Brüsszelben a múlt héten tartották meg a Kék Szalag bizottság második ülését. A kormányváltás utáni magyar gazdasági átmenet forgatókönyvének kidolgozására alakult nemzetközi csoport szervezője, a magyar származású Paul Marer nyilatkozott Baracs Dénesnek.

– Miként merült fel a Kék Szalag bizottság gondolata?

– Tavaly két év szabadságot vettem ki, hogy a magyar reform és rendszerváltás témáit szabadabban tanulmányozzam. A bizottság magyar kezdeményezőivel együtt láttuk, mennyire hiányzik egy átalakítási és talpra állási program a kormányváltás időszakára.

– A magyar és a nyugati szakértők között eddig is volt kapcsolat.

– A célunk az volt, hogy olyan szakértőkkel vitassuk meg a programot, akik szavahihetőek és elfogadott tekintélyek.

– Miben mutatkozik meg a Kék Szalag bizottság tervében kiindulópontnak tekintett „szakítás” az eddigiektől?

– Az alap gondolat az, hogy a kormányzatnak jóval kevesebb dolgot

kell magára vállalnia, amit viszont kézbe vesz, azt jól és határozottan kell megoldania. Egy sor hatáskorról és szabályozásról le kell mondania, a lakosságra kell bízni saját dolgainak intézését. Éppen a túlszabályozás, a túlintézkedés okozta a kudarcot a múltban.

– Miként tud fellépni a kormány az inflációs veszély ellen, ha éppen most ad le egy sor hatáskört?

– Az infláció-ellenes küzdelemben alapvető fontosságú, hogy ha a kormány mindenkinek tetszeni akar és kielégíti a népszerű követeléseket, ez a kudarc útja. Meg kell hoznia a fájdalmas, de szükséges döntéseket.

– Mindez mennyi időt vesz igénybe a Kék Szalag bizottság szerint?

– A szükséges intézkedéseket aránylag rövid időn belül, az első száz nap alatt meg kell hozni, ezzel külön albizottságunk foglalkozott. Az új kormányt világosan tisztáznia kell majd intézkedéseit, azt, hogy hogyan és mikor érintenek majd, ha az első eredmények nem jelentkeznek egy-két éven belül. Ennél hosszabb időről nem lehet szó. Ha a kormány határozott és

eltökélt lesz, hat hónap alatt már mutatkoznia kell valamilyen változásnak.

– Megoldható ez úgy, hogy közben az ország maga előtt görgeti a felhalmozódott 20 milliárd dolláros adósságot?

– Ebben a kérdésben a Kék Szalag bizottságon belül is kétféle álláspont fogalmazódik meg. Az egyik szerint nem az adósságproblémára, hanem arra kell koncentrálnia, hogy sínre tegyék az országot. Ha megindul a javulás, akkor a külföldi hitelezők bizalma is nőni fog, s a probléma éle csökkenni kezd. A másik felfogás szerint az adósság szolgálat olyan nagy, a helyzet olyan kényes, hogy valamilyen módon nemzetközi segítséggel 2–4 éves lélegzetvételnél szünetelt kellene biztosítani a magyar gazdaságnak. Ez kényes kérdés, és függ például a KGST-n belüli folyamatoktól is.

– Milyen szerepet tulajdonít a nyugati segítségnek?

– Személyes véleményem szerint az országnak alapvetően saját erejére kell támaszkodnia, minél többet tesz önmaga, annál nagyobb lesz a külföld bizalma is.

Gazdaságpolitikai rovatunkat
szponzorálja
az M&M Szoftverház Kft.

Apró

Visszaesés a tokiói börzén. A tokiói börze árfolyamai pénteken, a hosszú ünnepi hétvége és a február 18-án esedékes parlamenti választások előtt visszaestek. Az index 228,10 pontot zuhant, ez 0,61%. A dollár árfolyama 144,72 yen, 0,78 yennel kevesebb az előző napinál. Evvel szemben az NSZK márka a dollárhoz viszonyítva erősödött. 1,6683-ról 1,6707-re nőtt. A Nikkei index csütörtökön 37616,24 pont volt, míg ez az érték pénteken mindössze csak 37288,14. (B. B.)

A vajdasági kormány úgy döntött, hogy áruba bocsátja vagy bérbe adja azokat a létesítményeket, amelyek eddig a tartományi és a szövetségi tisztségviselőknek voltak fenntartva. A testület azért határozott így, mert a villákat, a vadászterületeket és a nyaralókat a politikusok térítésmentesen vették igénybe. A vajdasági kormány javasolja a tartományi képviselőháznak, hogy döntsön a létesítmények gazdaságos használatáról. Radoman Bozsovcics vajdasági kormányfő úgy nyilatkozott, hogy közszégi szinten is korlátozni kell a tisztségviselők privilégiumait.

(v-r)

A község, Pilis, alig ötven kilométerre fekszik az ország fővárosától, Vecsés közelében. A késő tél végi délutánon mégis úgy érzi az ember, mint ha a távolság sokkal nagyobb volna. A faluba bevezető út még járható a gépkocsik számára, sőt a falu is rendelkezik két jobb minőségű úttal, ám a mellékutak, ha kövezettek is, előbb-utóbb a mindent elborító sárban tűnnek el. Nagy Jánosékat keressük a falufőln, az újsoron, mert Nagyéknek gondjuk támadt a jelölécéduláikkal.

A ház, ahol élnek, még csak félig kész, de jó néhány éve abbahagyták az építkezést, miután minden felvehető kölcsönt rákötötték. – Most aztán itt van ez a kamatadó – mondja a házigazda. – De miből fizessem? A törlesztőrészek kitesznek vagy hateret. Mindketten dolgozunk, az asszony is, én is. Itt a két gyerek, taníttatni kell őket. Egy darabig még nyögjük a részleteket, de lehet, hogy nemsokára már azt sem tudjuk kifizetni, nemhogy a kamatadót. Hogy akkor mi lesz? Csak tán nem dobolják el fejünk felől a tetőt.

Kávét főz, sürgő körülöttünk. – Tudja, az asszony csak épp egy kicsit ugrott át valamelyik barátnéjához. Tudom, hogy a jelölécédulák miatt jöttek. Nézze, én munkásember vagyok, nagyon sok újságot olvasok minden nap. Érdekelnek az ország dolgai – térít elém fél tucat újságot, köztük három napilapot. – Az újságok is megírták, hogy mennyi visszaélés van ezekkel a cédulákkal. Mi már többé nem hagyjuk magunkat becsapni. Visszavesszük a jelölécetlit – munkáskeze nagyot koppan az asztalon. Nem lehet több negyvennél, de évszázadok bölcsessége mögül villan rám a paraszti ész.

– Gyereket csaptak be. A gyerektől

Köd, homály és sötétség

vitték el! – Már kérem, kezdje az elejétől, hisz nem ismerjük a történeteket, de a sokat próbált ember logikája megelőz minket.

– A lányom volt itthon. Még kis-korú. Jött Zalavári Zsuzsa, aki azt mondta, hogy az egyik körzeti orvos, dr. Czinder Bálint bízta meg a gyűjtéssel.

– Mutatott-e valami igazolást erről?

– A gyerekek? Hát honnan kéne a kicsinek ehhez érteni? Volt nála egy minta, hogy miként kell a cédulát kitölteni. Azt hiszem, fogalma sem volt arról, mire is szolgálnak a cédulák. Az egész utcát végigjárta, elkérte a lapokat. Azt mondta, hogy a Hazafias Választási Koalíció jelöltjeire lehet szavazni. Név szerint említette Tanyi Józsefet. Más lehetőségről nem beszélt. A gyerek meg jóhiszeműen aláírta és kitöltötte a papírt. Tíz perccel később értem haza. Egész úton azon gondolkodtam, jó lett volna mondani a gyerekeknek, hogy ne adja oda senkinek. Ez visszaélés. Kiskorú gyerektől kérni el a szülő jelölőlapját? Hát semmi sem változott? Végül visszakértük a lapot. Sokan voltunk így az utcában. De mit ér már az a papír? Mást most nem tudok jelölni.

– Az ellenzéki pártok nem állítottak jelöltet a faluban?

– Láttam falragaszokat, hirdetményeket. Több párt is állított jelöltet. Személyesen még nem jött el egyik sem hozzánk. Tudom én, mire megy ki

a játék! Egyesek szeretnék a képviselői posztot betölteni. Egy munkásember fizetésének többszörösét kereshetnék így. S közben nem úgy fognak dönteni, ahogy mi szeretnénk. Még soha egy képviselővel sem tudtam beszélni, de nemcsak én, a falu lakosságának többsége sem – legyint reményvesztetten és lemondóan, s még annyit tesz hozzá, hogy személy szerint ő senkit nem ismer Pilisen, akit szívből javasolni tudna a nemzet házába.

Híg, nedves köd és sötétség fogad, amikor kilépünk Nagy úr kapuján. Tocsogunk az utca sarában, enyhe a tél. Az orvos is az újsoron lakik, csak kicsivel odább, egy előkelőbb utcában. Ott nincs sár, az utca képe is rendezettebb. A házak újabbak, nem félbemaradt alig lakható menedékek. Az orvos háza nem kirívó és hivalkodó. Egyszerű, ízléses épület, kicsit beljebb az utca szintjétől. A kerítése viszont alkalmas arra, hogy távol tartsa a hívatlan látogatókat. Czinder doktor nincs odahaza, Pestre utazott – tudjuk meg egy barátságos szomszédától. – Hogy a doktor ilyet tett volna? Talpig becsületes ember, közvéleményformáló erő, nagy a tekintélye a faluban. Különben is, ő orvos, csak a háttérben politizál. Nincs rászorulva, hogy ilyen kétes akciókkal szerezzen magának „hírnevet”.

Kár, kár. Dolgunkvégezetlen, szalmaszálként egy cédulán telefonszámot hagyunk a szomszédnál. – Ha a doktor úr ráér, próbáljon meg felhívni.

Nem is reménykedünk benne. Na-

gyot lepődünk. Másnap csörög a telefon. Czinder Bálint elmondja, való igaz, hogy ő a Hazafias Választási Koalíció választási bizottságának tagja, de mindaz, amit Nagy János elmondott, egy szerencsétlen félreértés következménye. Körzeti orvosként ezer-öttszáz választásra jogosultat kezel, akik bíznak benne. Két nap alatt végig tudná járni valamennyit. Nem szorul rá közvetítőkre. De nem kíván korteskedni, ezért nem gyűjtött cédulákat.

– No és Zalavári? Ő hogy kapott kedvet felhasználni a doktor nevét? Az orvos hangja határozottan szól a telefon túlsó végéről. Szinte látom, miként csóválja fejét, sajnálkozva a történeten. – Zalavárit és édesanyját én kezeltem. Nem mondhatom meg, milyen betegséggel. Tanácsot kért tőlem, kire szavazzon. Elmagyaráztam neki, mire szolgálnak a cédulák. S hogy én Tanyira adom a jelölésemet. Ő aztán a saját rokonaitól állampolgári kezdeményezésként kezdett gyűjteni. Nem én bíztam meg. Egyébként nem vagyok tagja egyik pártnak sem. De hogy valóban elhiggye, nem bíztattam senkit a csalásra, elmondom, hogy 1956 után egy évet ültem. „Büntetésként” helyeztek aztán ide a faluba.

Zalavári Zsuzsanna a kulcsfigura. Az ő szaván áll vagy bukik minden. Önként gyűjtőt? Megbízta? Nem lehet kideríteni. Az orvos a titoktartásra hivatkozva nem adja meg a címét, Nagyék pedig egyszerűen nem tudják. Ebből is látszik, hogy Pilis mégsem olyan kis község. Csak a távolság nagy Európától.

A köd, a homály és a sötétség mindent beborít.

– Csík

Szükségünk van a „puskákra”

Patikai helyzetrajz

Meglepő, hogy egy gyógyszerártárból zsvaj, kiabálás hallatszik ki az utcára. Bár fülünk manapság hozzászokott sok mindenhez, mégis elgondolkodtat, ha a gyógyfüvek, porok szentélyének hitt patikában közelharc folyik a sorbanállásért, gyakoribb a hangos szó.

– Sajnos a jelenetek egyre gyakrabban ismétlődnek – panaszkodott dr. Jurca Imréné, a tatai Ady Endre úti gyógyszerártár vezetője. Nem a forgalommal van bajunk, hiszen mindennapos ez a tumultus – mutatott a pult túlsó oldalán lévőkre. Ezt már megszoktuk. A baj az, hogy kevesen vagyunk és a fizetések alacsonyak. Eppen ezért sokan elmennek tőlünk és mindig újabb emberekkel dolgozni nem könnyű feladat. Havonta 13-15 ezer vényit dolgozunk fel és a mai árképzés csak szaporítja gondjainkat. Állandóan szükségünk van a „puskákra”. A közvélemény nyomására eltörölték a filléretet, azaz tavaly májustól egész számokkal, forinttal dolgozunk, de a többféle térítési rendszer még így is sok keresgélést okoz az ellenérték kiszámításánál. Ezért részben meg is értem a várakozók türelmetlenségét.

Hirtelen baljósan felerősödik a

hangzavar. A főnöksasszony elnézést kérve, gyorsan távozik a hangforrás irányába. Később kiderül, hogy „csak” egy idős néni képtelen kifizetni tucatnyi receptjét.

– Sajnos, többször is előfordul, hogy valakinek nincs elegendő pénze a gyógyszerekre – mondta Kocsis Istvánné szakasszisztens. Az emberek nem tudják, mi mennyibe kerül és itt a gyógyszerártárban lepődnek meg, hogy elszámolták magukat. Mi meg nem segíthetünk rajtuk, nekünk is el kell számolnunk a gyógyszerekkel. De nemcsak a sorbanállók szenvednek, hanem mi is. Nem könnyű eligazodni a rengeteg útmutató között. Aztán kicsi a kiszolgáló helyünk, amit állandóan fertőtleníteni, takarítani kell. Képzheteli, milyen munka ez ennyi emberrel. Engem csak az bánt, hogy az emberek úgy viselkednek itt, mintha a piacon lennének. Egyszerűen elfelejtjük, hogy mi is emberek vagyunk. Szóval, higgye el, nagyon nehéz ma a gyógyszerész munkája. Hol van már az az idő, amikor tisztelettel és csendesen vártak az emberek orvosságukra a patikában?

Tényleg, hol van?

– Berg Endre –

Húsbavágó ajánlat

Konyhamészárosok figyelmébe ajánlott könyvvel lehet a gyakorlati élet közepébe vágni, ez szentigaz. A hírt azonban sorjában „vágjuk”. A Kereskedelmi és Idegenforgalmi Továbbképző Vállalat (szép, húsos cím) adott közre tájékoztatót a vállalkozóknak, benne hívta fel szíves figyelmüket szolgáltatási kínálatára, és konferenciaprogramjaira. Utóbbiról annyit csak: a gazdasági életben zajló változások, törvények és törvénytervezetek megvitatása (még konferencia keretében is) hasznos lehet, hiszen – mint írják: a sikeres vállalkozások vezetése, lebonyolítása kreatív, menedzser-szemléletű személyiségkép kialakítását és fejlesztését igényli. A tisztelt leendő hallgató okosabb is lesz persze, ha van a hét esetre szervezett konferenciára nem több mint 41 380 forintja. Igaz, ha általánódjásan akar „konferenciázni”, spórolhat közel hateret. Hát, erről ennyit!

Íme az ok, amiért a szolgáltatási felhívás megtetszett. Hasznos divatnak áldoznak a vendéglátó-szakemberek napjainkban: mindenki szak-könyvet vásárol, olvas, tanul... előrelépésre készül. Ehhez kíván segítséget nyújtani, ezért döntött a KITV kutató irodája is úgy, hogy egyszerűen megindítja reprint-sorozatát, másrészt újdonságok kiadására is vállalkozik. Szeretné tehát felhívni az érdeklődők

szíves figyelmét néhány rövidesen megjelenő régebbi szakkönyv eredeti hű, új kiadására. És most – ezek közül – arról a könyvről, aminek tartalma kétséget kizáróan az élet közepébe vág. Címe: A Konyhamészáros Kézikönyve. Szerzői: Prohóczik János és Csóki József.

Az optimális anyagfelhasználás a vendéglátásban az üzleti eredményesség alapja: a húsbontáson nyermi és vesztíteni is lehet, különösen a növekvő húsarak esetén – ajánlják ily meleg szavakkal napjaink nélkülözhetetlen könyvét... ezért a takarékosági szempontok is azt diktálják – s az ételek jellegét, minőségét is meghatározza, hogy elkészítésükhöz a leginkább megfelelő húsrészeket használjuk fel.

Nincs a könyvvel, se reklámozójával gondom. Az időpont, ami példázza a még fellelhető szemérmelenséget. Nem érzek aktualitást, de nem kétkel megítélésem tévedhetetlenségét, miként az eképp egyszerűsített kérdésfelvetésen lehet somolyogni is. Amin nem, inkább elgondolkozni kell: ki is az, akinek polcáról ily könyv – amiben a fenti, hasznos tanács vagy írva – nem hiányozhat? Aligha kétséges a tévedésmentes válasz: az, akinek mit sem számít vételára, még ha 480 forint is...

(petőfi)

Vissza kell adni a munkakedvet

„Előbb gazdaságot kellene csinálnunk, utána politizálni...”

A Vállalkozók Országos Szövetségének egy olyan elnökségi tagját kerestem fel, aki a vidéki „kisebbséget” is képviseli a testületben. Tőle hallottam először a VOSZ által kidolgozott gazdaságpolitikai programról. Várhalmi Miklós Baján él, természetesen vállalkozó, így közvetlenül is évek óta sínyli a főváros-központúságot. Miben látja egy vidéki vállalkozó az ország gazdasági kilátását?

– Az a véleményem, hogy először dolgoznunk kellene, azután politizálnunk. Úgy gondolom, hogy törődni kell a politikai működéssel, az intézményrendszerrel, de szerintem a mostani választáskor annak a pártnak vagy pártoknak a politikája fog győzni, amiben mielőbb arra mutatnak rá, hogyan lehet ezt az országot gazdaságilag kihúzni a csávából. Tehát ebben a most folyó politikai harcban szerintem éppen azzal nem foglalkoznak elég hangsúlyozottan a pártok, amivel legelső sorban kellene: a gazdaság fellendítésével. Ha ebben az országban nem lesznek belső politikai kompromisszumok, nem alakul koalíciós kormány és nem lesz politikai egyensúly, stabilizáció, akkor a külföldi tőke bizalmatlan marad velünk szemben és elfordul tőlünk.

– A Vállalkozók Országos Szövetsége kidolgozott egy gazdaságpolitikai koncepciót, amely nemcsak radikálisnak, de igen reálisnak is tűnik. Annak

ellenére, hogy ezt a pártokkal ismertették, kevés javaslat köszön vissza mások programjaiból. Úgy gondolom, még nagyobb nyilvánosság szükséges ahhoz, hogy ezekből sok minden megvalósulhasson...

– Pedig a VOSZ nemcsak a vállalkozókat érintő gazdaságpolitikát dolgozott ki, hanem a gazdaság minden szereplőjére érvényeset. Ugyanis a vállalkozók nem szeparálhatók el a gazdaságtól...

– Önök mit tennének első lépésként annak érdekében, hogy a gazdaság fellendüljön?

– A válasz egyszerű: vissza kell adni az embereknek a munkakedvet. Különben mitől lendülne fel a gazdaság? Hogy, hogyan, az már jóval bonyolultabb. Konkrét javaslatunk például az új adófilozófia. Az előző években már megmutatkozott, hogy a sok elvonás miatt elindult egy szegényesedési, egy elégedetlenségi folyamat. A jövőben hogyan fognak az adósághalmány törlesztéséhez, még többet fognak elvonni onnan, akikől eddig is elvontak, s akik azóta elszegényedtek? Valószínű, ez tovább tarthatatlan. A mi elgondolásunk: azokban az országokban, ahol fellendülést akartak, olyan nagy mértékű adó- és közteher-kedvezményeket adtak, ami meghozta az emberek munkakedvét, hiszen több maradt a dolgozóknál, lehetőségeket kaptak, és ezáltal elindult a gazdaság fellendülése

is. Valahogy így kellene ezt nálunk is csinálni. Konkrétan: a személyi jövedelemadókat le kellene vinni 30 százalékra, az ÁFA-t 25-ről 17 százalékra és inkább a nullszázalékosokat kellene felhozni 8 százalékra. Ezenkívül a vállalkozási nyereségadókat 30 százalékra kellene csökkenteni, noha most is közel van ehhez, de ez jelenleg nem igaz. Azért nem igaz, mert ezzel szemben elszámolható költségek köre jóval szűkebb, mint más országokban, így a mostani 35–40 százalék 60–65-re áll be. Mindezek az intézkedések már növelnék a munkakedvet, de ezekkel párhuzamosan a dolgozók vállalkozói kedvét is vissza kellene hozni. Legyen az állami vagy magánvállalkozás. Így az adóhoz kapcsolódik az az elképzelésünk, mely szerint a beruházásokat induláskor költségként lehessen elszámolni a vállalkozásoknak legalább az első három évében. Ehhez egy gyorsított amortizációt kellene kapcsolni, mert ami most van, az már erőszakolt, túlhaladott...

– Ehhez honnan teremődne meg a fedezet?

– Erre közgazdasági szakértők dolgozzanak ki alternatívákat és döntsön erről a parlament. Mint ahogy arról is, hogy az induláskor nagy adókedvezményt kellene adni az új vállalkozásoknak. Hangsúlyozom, nem csak a magán-, hanem az állami vállalkozásra is értjük ezeket... Például: elképzelhetőnek tartanánk, hogy az 1–3 évben akár adómentességet is adhatnának az új vállalkozásoknak, majd utána adóztassák meg őket, de akkor is fokozatos alkalmazzák. Ez biztosítaná a fellendülést, s ha már lesz miből fizetniük, akkor majd rendszeresen adóznak. A jelenleg érvényben lévő módszer kedvét szegi a vállalkozóknak, hiszen az elvonások olyan mértékűek, hogy nincs mód a fellendülésre. Mert ha a vállalkozásokhoz se pénzt nem adnak, se kedvezményeket, akkor mitől legyen vállalkozói kedv és mitől lendüljön fel egy vállalkozás.

– Az itt elmondott javaslatok arra engednek következtetni, hogy a VOSZ az adórendszer megreformálását köve-

Vállalkozói kölcsönben részesültek száma és a folyósított kölcsönök

Terület	1988. (július 1.–1989. április 30.)	
	szerződések száma, db	folyósított kölcsön, eFt
Budapest	23	6133
Baranya	62	24 091
Bács-Kiskun	14	4200
Békés	23	6133
Borsod-Abaúj-Zemplén	273	80 279
Csongrád	3	900
Fejér	5	1230
Győr-Sopron	–	–
Hajdú-Bihar	10	2223
Heves	5	1500
Komárom	5	1254
Nógrád	5	1500
Pest	12	3475
Somogy	12	3600
Szabolcs-Szatmár	21	6070
Szolnok	4	1200
Tolna	3	886
Vas	10	3000
Veszprém	30	6000
Zala	4	760
Összesen	524	154 434

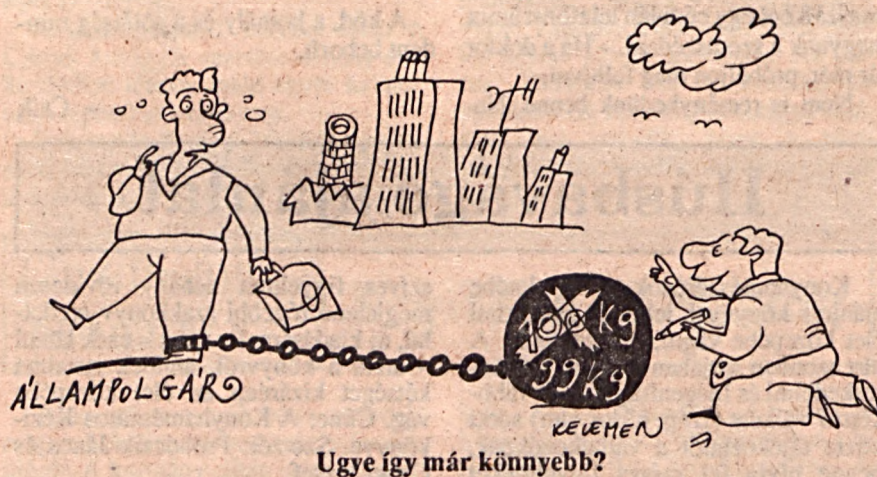
telné. A gazdaság fellendüléséhez azonban, úgy gondolom, ez kevés...

– Valóban kevés, de ez mindennek az alapja. Mert azt kell megérteni, hogy ha az elvonásokat tovább növelik, az csakis visszahúzó hatású. Ha nem adnak kedvezményeket, nem fog fellendülni a gazdaság és az ország helyzete ennél sokkal rosszabb lesz...

– Az adózással párhuzamosan milyen elképzeléseket javasolnának még?

– Feltétlenül ösztönözni kellene a befektetéseket és fejlesztéseket. Egy olyan gazdaságban, ahol egy jól menő cég pénzt jobban megéri betenni egy bankba kamatra, mint sem hogy befektessék valamibe, hozzáadva az ember értékteremtő képességét ez már egyfajta mutatója a gazdaság csődjének. Tehát a befektetéseket, fejlesztéseket olyan adókkal, kedvezményekkel kellene ösztönözni, amellyel rákényszerülnének az emberek, a vállalatok, a vállalkozók arra, hogy ne bankba tegyék a pénzüket; ne mentsék ki az országból és fektessék különféle fizetési eszközökbe, hanem vállalkozzanak vele, teremődjön új érték az országnak.

(folytatás következik)
Szilvási Ildikó

Ugye így már könnyebb?

Átverés!

Még januárban történt. A rádió, a tévé, az országos és megyei napilapok híriül adták, hogy a lakossági víz- és csatornadíjak január 8-tól érvénybe léptetett emelésének mértéke országos átlagban 336 százalék.

Lakóhelyemen – lévén lakossági fogyasztó – a korábbi lakossági díjak (vízdíj 2,60 Ft/m³, csatornadíj 0,80 Ft/m³) ismeretében elemeztem szolgáltatató vállalatom új díjakhoz (vízdíj 10,30 Ft/m³, csatornadíj 5,20 Ft/m³) viszonyított emelési mértékét, ugyanis ránézésre gyanúsnak tűnt a 336 százalékos index. Aztán kis kézi számológéppel számolni kezdtem. Az egyszerű számtani átlag eredménye 453 százalék lett!

Mivel hitetlenkedtem felkerestem a Dél-zalai Víz-, Csatornamű és Fürdő Vállalat nagykanizsai központját, ahol tárt kapuk és ajtók fogadtak. A készséges igazgató – két „szárnyse-

gédje”, a főkönyvelő és a pénzügyi osztályvezető bevonásával – kéresemre csakhamar elem tárta az Országos Árhivatal 148/1989/37 ÁSZ/ÁH számú ármegállapító rendelkezését az új tarifákról és indexekről. Az országos 32 „vízes” szolgáltatató vállalat között hamar rábukkantam a dél-zalaiakra: a vízdíj vonatkozásában 292, a csatornadíjban 550, átlagosan pedig 353 százalékos szerepelt. Alig valamivel magasabb a 336 százalékos országos átlagnál.

De hát miként is számolt az árhivatal? Nos, a kimutatásból csakhamar kitűnt, hogy az árhivatal nem a helyénvaló új és régi tarifákat vetette össze, hanem az emelés mértékét az

Nehézvízdíj

új alapdíjösszegekkel. Így lett számításuk szerint az emelés mértékének országos átlaga 336 százalék, amelyvel alaposan átverték az országgyűlés illetékes előkészítő bizottságát, az Országgyűlést, a kormányt, a hírközlő szerveket és az ország lakosságát!

Arra már nem vállalkoztam, hogy országosan átlagoljam a 32 vállalatot, de kétségtelen, hogy az átveréssel 100 százalékot „megtakarítottak” (436-336=100 százalék) az árhivatalnál.

Megnyugodtam, amikor reális számításaimat, összevetéseimet nem cáfolták a vállalat említett beosztású vezetői...

A hasonló esetek jövőbeni elkerülése végett a kormánynak keresni kel-

lene, hogy ezért az átverésért ki a felelős! Ki adott a számítási metodikára utasítást? Ki adta közre az árhivatali rendelkezést? ...Hol van itt az őszinteség!...

Ezek után úgy vélem, hogy kevés, sőt szerintem egyáltalán nincs hitele az árhivatal által számított (inkább kalkulált), a kormány által bejelentett 1990. évi 19,5 százalékos áremelési (inflációs) indexnek, hisz' ebben a számadatban szerepel a víz- és csatornadíjak 336 százalékos emelési mértéke is.

Azt már csak remélni lehet, hogy az egy éven belül kilátásba helyezett – az állami dotációt teljesen megszüntető – újabb, a január 8-hoz hasonló víz- és csatornadíj áremelési „adag” emelési-index számításánál már nem lesz „kozmetikázás”!

Tihanyi István

Úgy látszik, a fölkérdés mindaddig nem kerül ki az érdeklődés középpontjából, míg megfelelően (az érintettek számára megfelelően) nem rendeződik. A nem kellő igyekezet és a régi sebeket feltépő rendezési kísérletek újra és újra csődöt mondanak a Parlamentben. Nem véletlen, hogy egyre több párt programja kezd hozzáigazodni ehhez az óhajhoz. A '47-es népszámlálás adatai szerint az ország lakosságának több mint 40%-a élt meg az agrárgazdaságból. Ma ez a szám nem éri el a 20%-ot. Ha munkalehetőség szempontjából nézzük a dolgot, akkor azt mondhatjuk, hogy a proletárdiktatúra több mint 50%-ban szüntette meg a parasztság munkalehetőségét a megszokott élettérben. A kisemizett földművelő válaszút elé került. Vagy marad és saját eszközeivel saját földjén (ami immár nem az övé) mások épülésére tovább robotol, vagy az egyre romló életkörülmények miatt elhagyja otthonát, a városba és a gyárakba menekül. Sokan választották ezt a lehetőséget. Bizonyíték rá az elnéptelenedett falvak sokasága. Most, mikor a tervgazdálkodásos, erőltetett iparosításos gazdasági rendszer összeomlik és cserbenhagyja a munkásságot (az ideai esztendő 40-50 ezer fős munkanélküliséggel fenyeget), most csillant meg a városban élő falusiak előtt a visszatérés lehetősége. Vissza, de hová? Mint a hal víz nélkül, mint a madár szárny nélkül, olyan a paraszt föld nélkül. Az eltévesztett földeket vissza kell adni. Sőt, olyan vállalkozóknak is meg kell adni a lehetőséget, akik nem rendelkeznek „bevitt földdel”. A kialakult közhangulat már túlságosan forró ahhoz, hogy látszati és felületes törvényjavaslatokkal le lehessen hűteni.

A földhöz való juttatás ellenzői ál-

A FÖLDKÉRDÉS RÖL

talában ilyen érveket hangoztatnak a legszívesebben: Magyarországon ma nincs parasztság. Az egykori tulajdosok elhaltak, előregedtek. A fiatal-ság viszont nem rendelkezik szaktudással, gépekkel, szerszámokkal. Nem biztosítható az eszközellátás. A külföldi piacok beszűkültek. Egy azonnali átállásból ellátási gondok származna-

nak. Egyáltalán, kinek is jó az, ha visszafelé megyünk az időben?

Ezek az érvek mondva csinált, mesterkelt kigondolások. Hiszen, hogyan is lehetne ma számottevő parasztság? Föld nélkül csak a földönfutó zsellérség létezhet. Az ördögi kör négyesítés; egy új földosztás! Ha a fiatal-ság nem is rendelkezik szaktudással,

igenis élnek még a családokban és ismerős körökben azok a tapasztalt öregek, akik ha nem is bírják már a meg-erőltető munkát, a szaktudásokat szívesen átadják. A jogos tulajdonosokra rá kellene bízni, hogy milyen formában kívánják hasznosítani a földjeiket. Gazdálkodni akarnak-e, vagy el- illetve bérbé adni azt másoknak, esetleg még mint fedezetet is felhasználják kölcsönök felvételekor. A kölcsönökből eszközöket vásárolhatnak. De ha az első nekifutásra nem is tudnak egyszerre mindent beszerezni, úgy marad még az a lehetőség, hogy egy átmeneti időszakban, pontosabban addig, míg a megerősödés létrejön, a tsz eszközeit igénybe vegyék. Hiszen a kérdéses területeket úgy-ahogy eddig is megművelték. Igen, lesznek ellátási gondok, ha a földkérdés minél előbb nem rendeződik, ha az árviszonyokat és adóterheket megfelelőre nem korrigálják, ha a vállalkozókat (akik éjt nappallá téve is tudnak dolgozni) nem engedik bekapcsolódni a mezőgazdasági termelés vérkeringésébe. Ha tehát lesznek ellátási gondok, arról a leendő vállalkozók semmit sem tehetnek. Inkább a veszteségesen termelő técszket és gazdaságokat terheli ezért a fel-elősség.

Vissza az időben? Ma egy átlag magyar örülne, ha úgy élhetne, mint egy nyugati paraszt (mondjuk egy német). A háború előtt egy magyar paraszt eszközkészletét, munkája termelékenységét és életszínvonalát tekintve nyugodtan odaállhatott egy nyugati mellé. A külföldi piacok megteremtése pedig – úgy gondolom – nem tartozik szorosan a földművelő feladatai közé.

Figler Csaba

Gazdasági expanzió várható

Esélyeink japán szemmel

Keiji Ide professzor a kyotói egyetem a szocialista országok gazdaságával foglalkozó tanszék munkatársa. Negyvenhárom évesen, háta mögött féltucat tudományos-közgazdasági szakmunkával Kína és Lengyelország után most Magyarországgal kezdett foglalkozni. Vajon mi hozta hazánkba? – érdeklődtünk Ide professzortól.

– A japán közgazdászok figyelme megsokszorozódott Magyarországra irányába. Én korábban csak Kína és Lengyelország gazdasági problémáival foglalkoztam. A magyar reformfolyamatokat 1968 óta követem figyelemmel. Ez rövid idő ahhoz, hogy igazán megismerjem az önk hazáját. Eddigi kutatásaim alapján úgy vélem, hogy Magyarország és Lengyelország vezető helyet foglal el ma, s a jövőben is a kelet-európai reformfolyamatokban. Ezért most összehasonlító elemzéseket készítek Magyarországról és Lengyelországról. Fél év szabadságot kaptam az egyetemről. Ebből négy hónapot Lengyelországban, kettőt Magyarországon töltöttem.

– Vannak-e már eredményei ennek az összehasonlító vizsgálatnak?

– Ez nagyon bonyolult és összetett probléma. Egyelőre csak benyomásaim vannak. Mindkét ország gazdasági folyamatait megismerve úgy vélem,

Magyarország előbbre tart, s következetesebb a reformokban. Mindkét országban azonos a kiindulópont: a parlamentári demokrácia létrehozása és ezzel egyidőben a privatizációs törekvések a piacgazdaság megteremtésének érdekében. Számunkra a folyamatok iránya – úgy tűnik – kedvező. De az világosan látszik, hogy Magyarország lényegesen gyorsabban halad ezen az úton. Amikor Lengyelországból Magyarországra érkeztem, valósággal sokkolt a szemmel látható különbség. Nyolc évvel ezelőtt, amikor utoljára itt jártam, még nem vettem észre ilyen eltéréseket. Magyarország képes egyelőre kontroll alatt tartani az inflációt, ami Lengyelországban nem megoldott. Önöknek több esélyük van a győzelemre, mint lengyel barátainknak. Öt-tíz évet vesz igénybe szerintem, míg a piac Magyarországon is uralni kezdi a gazdaságot.

– 1992-ben a Közös Piac tagországa egy új Európát terveznek létrehozni. Ez nyilván befolyásolja majd Japán gazdasági érdekeit. Számíthat-e hazánk arra, hogy egyfajta gazdasági expanzióval rajtunk keresztül kívánják közelebb kerülni a nyugati gazdasághoz?

– A japán tőke már most sok közös piaci befektetéssel rendelkezik. Nin-

cenek közös vállalkozásaink Lengyelországban az ottani gazdasági állapotok miatt. Magyarországon viszont jelenleg már hat japán-magyar vegyes vállalat működik. A Suzuki volt a hatodik. Most a kisebb vállalatok beruházásai fognak megindulni, hiszen a nagyok már elhelyezték tőkéjüket. Ha a japán tőke azt fogja érezni, hogy Magyarországon keresztül akár a nyugati, akár a keleti piac könnyebben elérhető, gomba módra fognak szaporodni a közös vállalkozások. A vállalatok ezen elhatározását a japán kormány is támogatja ma már.

– Korábban ez nem így volt?

– A Suzuki cég által létrehozott vegyes vállalat két-három éves folyamat eredménye. Kicsit lassan történt minden. De ez nem csupán a magyar kormányon múlt. A japán kormány nem nyújtott befektetési garanciát a vállalatok számára. De most már ez is megtörtént. Sőt, a félmilliárdos hitelből, amit 2,9%-os kamatra nyújtott Magyarországnak, az önkormányzata már öt-hat százalékos igénybe is vett. A II. világháború óta talán a kelet felé való nyitás a legfontosabb gazdasági elhatározása kormányunknak. Hasonlóan törekszünk Kínával is nyitottabb kapcsolatokat fenntartani.

– Mi a véleménye, milyen lesz a helyzet 1992-ben?

– Úgy vélem, addigra már nagyon sok magyar-japán vegyes vállalat fog működni. Bővebb elemzésre nem vállalkoznék, hisz igazából nem vagyok magyar specialista. Azt azonban látom, hogy a vagyonreform, tulajdonreform kérdését addigra már rendezik. Magyarországon nem robbanékon ország. A következő néhány évben a makrosztintú gazdaságpolitikában kell elérniük igazi áttörést. A jó közgazdászok munkája és a jó irányítás eredményt hozhat önöknek, de az első néhány év nagyon kemény lesz Magyarországra számára.

Csik Rita

Tisztelt Szerkesztőség!

Alulírott Kencsán József, a temesvári közszállítási vállalat alkalmazottja a következőket kívánom tudomásukra hozni:

1. A kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem filozófia-pedagógia-történelem fakultásán szereztem diplomát 1966-ban, és Temesváron kaptam tanári állást, de három év után köztölték velem a megyei pártkabinetben, hogy csak úgy maradhatok tanár, ha belépek a pártba. A párttal való nem kívánt kapcsolatot úgy úsztam meg, hogy megpályáztam egy a vasútigazgatóság által hirdetett pszichológusi állást.

2. 1971-ben a temesvári közlekedési vállalat részéről kaptam ajánlatot, hogy szervezzem meg a közlekedésszociológiai laboratóriumot. Itt arra is alkalom volt, hogy a doktori disszertációmhoz szükséges kutatásokkal meg kísérletekkel foglalkozzam. Aztán megint csak pártönkívüliségem lett az akadály, ám ezúttal már azt is szememre vetették, amiért korábban elhanyagoltam a belépést. Minnek minősíthető ez, ha nem a politikai nézetem miatti hátrányos megkülönböztetésnek?

3. 1980-ban már az állásomat is megszüntették, noha a vállalat átszervezése után kétszeresére nőtt a járműpark. Három kiskorú fiam volt, mégis a fiatal és gyermektelen gyakornok kolléganő lett a megmaradt állás. (Apja politikai tiszt volt, ezredesi ranggal...) Nos, miután a nálamnál sokkal „megbízhatóbb” káder végleg távozott az országból(!), ismét másvalakinek adták az állást.

4. Vállalatunk igazgatója rosszall-

ja, hogy éppen én foglalkozom a szak-szervezetünk létrehozásával (a fent említett tények alapján ezt nem is furcsállom). Ezért aztán kihasználva azt a tényt, hogy az átszervezés után az egyik gépkocsitelepre nevezett ki kamioncsoport-vezetői beosztásba – konkrétan pedig a közlekedésbiztonsági irodán dolgozom –, utasított, hogy azonnal vegyem át az igen-csak kérdéses kamioncsoport vezetését, mely *ha létezne*, hát nagyon rosszul járna velem. Ugyanis kevés olyan munkakör lehet, amihez ennyire *nem értek!* Nem lévén megalapozott kifogása ellenem, ilyen „diplomati-kus” csellel próbál rávenni a vállalatból való kilépésre. Meg is tenném szívesen, de nincsen hova mennem! Sokfelé próbáltam szerencsét, de a válasz mindig az volt, hogy talán, majd ha a helyzet tisztázódik és nem lesz létszámcsoökkentés..., majd akkor. Nekem pedig tartalék pénzem nincs, csak havi 960 lejese törlesztővel a hitel-szövetkezetenél.

MEGJEGYZENDŐ:

Bucsan Ioan mérnök, a vállalat (I. J. T. L. T.) igazgatója, aki a Stefan Gheorghiu Pártfőiskola 4 éves tanfolyamát végezte el, meggyőzte a nem-regen tartott közgyűlés résztvevőinek nagyobb részét, hogy a forradalom napjaiban a szekusokkal meg a helyi pártapparátus vezetőivel való együttműködése kisebb jelentőségű volt, mint a többieké, akik a vállalatot vezették. És újraválasztották, hívei pedig szűnni nem akaró tapssal üdvözölték. (A fost REALES cu aplauze furtunoase. A román nyelvű szöveg jobban kifejezi a dolog tragikomikus és rossz

emlékű hangulatát). A három aligazgatót pedig mind leváltották. Remélem, hogy létezik egy erre illetékes intézmény, amelyik az ilyen esetekben mérvadóbb megállapításra képes.

Tekintettel arra, hogy az említett körülmények közt munka nélkül maradtam, és nem lévén fizetésem, amiből megélek, közlöm Önökkel, hogy 1990. II. 5-én reggel 8 órai kezdettel éhségstrájkba léptem, ami addig fog tartani, amíg az illetékesek nem teljesítik az alábbi követeléseimet:

1. A régi pártnomenklatura tagjai tűnjenek el a vállalatok igazgatói posztjairól! Juttassák őket a képzettségüknek megfelelő állásokba.

2. Mi, akik a zsamoki korszakban politikai nézeteink miatt hátrányos megkülönböztetésnek voltunk kitéve, kapjunk mi is a képzettségünknek megfelelő munkát! Az alkotmány szerint nekem is jogom van a munkához! Pszichológus, újságíró, szociológus, valamint történelem, politológia, logika és pszichológia szakos tanár vagyok. Munkát követelek!

Miután ügyis szándékomban volt az öngyilkosság (okom sajnos volt rá elég), éjjel és nappal a temesvári Győzelem (Opera) tér egyik padjához láncoltan várom követeléseim teljesítését! Nem ragaszkodom az élethez olyan világban, ahol az elvtársak továbbra is gúnyt űznek volt áldozataikból!

Temesvár, 1990. (!) II. 2.

Tisztelettel:

Kencsán József

(Szerkesztői megjegyzés: a fenti levelet egy magát a nyilvánosság előtt megnevezni nem akaró olvasónk juttatta el szerkesztőségünkbe.)

Kinek a képviselőjében?

Nem én találtam ki, máshol hallottam, olvastam, hogy nagyon sokan, akik a vörös húsfazék mellett ültek valamikor, kiszolgálva szívvel-lélekkel a diktatórikus rendszert, ma odatelepültek, illetve akarnak települni a zöld húsfazékhoz is.

Itt különösen a Hazafias Népfontra szeretnék kitérni. Nevével ellentétben semmi köze nem volt sem a hazához, sem a néphez. Arra jó volt, hogy e szervezeten keresztül a diktatórikus rendszer mindenkor a népre tudott hivatkozni. A szervezetben megtúrt kevés létszámú pártönkívüli a túlerővel szemben sosem tudta akaratát érvényesíteni.

Meglepetéssel látjuk, hogy most, az állítólag megújult szervezetben ugyanazon személyek foglalnak helyet. Sőt, a széteső állampárt helyeződjő tagjai is meglepték e szervezetet. Állásaik megtartása érdekében most még a pártönkívüliséget is vállalják. Vagy talán az összes kommunista most reformer lett? Nem más az egész, mint saját maguk átmentése?

Bántó és felháborító, hogy volt kommunista voltukat eltitkolva, egy jelentős részükkel a Népfontra képviselőjelöltjeként találkozzunk egy-egy választókerületben. Évtizedeken át szolgálták a diktatórikus rendszert, most megint a nép nevére hivatkozva indulnak a választásokon. Régi mondás, hogy a farkas a szőre színét megváltoztathatja, de a természetét soha.

Osvaldné Németh Éva,
Acsád

Kinél is van a kopogtatócédula?

A paksi szociális otthon és az idősek klubja dolgozói, lakói és tagjai nevében, 31 aláírással az alábbi levél érkezett szerkesztőségünkbe:

„Tiltakozunk az idősek klubja (öregek napköziothona) és a szociális otthon dolgozói, lakói nevében azok ellen a megalapozatlan, hazug vádaskodások ellen, melyeket Pinczés Tamás, a Független Kisgazda Párt paksi képviselője lapjuk 1990. február 5-i számában nyilatkozott.

Pinczés Tamás szavaival élve, az öregek napközijében és a szociális otthonban aláírt, de kitöltetlen ajánlócédulákat szedték össze Jáklí Péter független képviselőjelölt támogatására. Ezt az állítást határozottan visszautasítjuk. Az idősek klubjában, valamint a szociális otthonban sem agitálás, sem ajánlási szelvények gyűjtése Jáklí Péter számára nem történt. Ez azért sem lehetséges, mivel a dolgozók többsége és több klubtagunk az ajánlási szelvényt másnak adta. A szociális otthon valamennyi lakójának kopogtatócédula nélkül a lakók birtokában van. Bárki meggyőződhet róla, hogy még senkinek nem adták oda szelvényüket.

Mivel Pinczés Tamást nem ismerjük, ezért juttattuk el tiltakozásunkat csak a szerkesztőségbe, válaszul a lapban megjelent rágalmakra.”

Kajdacs levelek (Fodor Zoltánnak)

Kedves Barátom!

A Kajdacs levelek című írásaimban megfogalmazódott kérdéseimre válasz nem érkezett se tőled, se mástól.

Mint tudod, 1983-ban Kajdacsot „problémás” településnek minősítették állami és pártkörökben. Ettől kezdve különleges elbánásban volt része. Az alábbiakban elmondok néhány esetet.

Az 1985-ös választásokra kiszemelt tanácselnökjelölt személyét a megyei tanács általános elnökhelyettese támogatta meg hatalmi szóval. A Tolna megyei választási elnökség akkori titkára, dr. Lencsés Gyula 1985. április 18-án személyesen járt el a helyi népfronttitkár kíséretében a kajdacs választópolgároknál – a jelek szerint befolyásolásuk végett –, miután a Társulás Stúdió stábjába nem tett le a jelölőgyűlést filmre vevő szándékáról. Az említett úr attól sem riadt vissza, hogy ez alkalomból törvénysértő instrukciót adjon a helyieknek, majd hatalmát kifejezendő, felvétel közben letakarta a kamerát.

Ugyanez történt, hogy a megyei tanács betiltotta a község szociális, kulturális és közösségi életének kérdőíves vizsgálatát. (Netán azért, nehogy fény derüljön az előbbiekre?)

1988-ban a választásokról készült film bemutatását Betlehemi Antal, az akkori MSZMP paksi városi bizottságának munkatársa azzal térítette el, hogy „problémás település, ne borzoljuk fel a kedélyeket”. Ezért Kajdacs helyett – a kajdacs vezetői kifejezett óhaja szerint – Pakson nyilvánosan meg nem hirdetett (cenzúrázó) vetítésre utasította a filmet. Az akkor feltett kérdés: vetíthető-e a film Kajdacson? – a mai napig megválaszolatlan.

1985-86-ban a község részére egy feltehetően a XVIII. századból származó parasztházat korhű állapotúra felújít-

va, a berendezési költségeit felvállalva, falumúzeum céljára ajándékként felajánlott egy angol állampolgár azzal a megkötéssel, hogy elfogadás esetén az ajándékozott azt az igényeknek megfelelően működteti 30 éven át. A felajánlásra a községi tanács vb az alábbi határozatban válaszolt: részlet a Kajdacs Községi Tanács V. B. 12/1986. (IV. 16.) számú határozatából: „A végrehajtó bizottság Komáromi Ferenc angol állampolgár által ajándékozni kívánt falumúzeumot (Kossuth Lajos utca 107. hsz. alatti lakást) az ajándékozási szerződésstervezet szerint nem fogadja el, mivel az a Ptk. követelményeinek nem felel meg, s így az beláthatatlan következményekkel járna a községi tanács részére. A végrehajtó bizottság az ajándékot (falumúzeumot) csak abban az esetben fogadja el, ha az ajándékozó nem tesz kikötéseket...”

Az ajándékozó, miután a határozatot kézhez kapta, megkérte az említett bizottság elnökét, hogy készíttesse el ő a szerződést. Azóta mindenféle információadástól elzárkóznak a tanácsi vezetők, közben pedig az említett épület teljesen tönkrement.

Az előbb felsorolt események hatalmi pozícióban lévő szereplői mindent elkövetnek ma a múlt feledtetéséért, és a személyük jó színben való feltüntetéséért.

Kedves Zoltán! A november 14-i Kajdacs válaszban rosszallásod fejezted ki a békéltenségem miatt. A megbékélésre valószínűleg csak akkor leszek képesek, ha az előbbi visszaélések valóban eltűnnek, ha majd megnyilatkozások valódi értelemmel bírnak, ha majd megszűnik a kizárólagosság és a dirigizmus Kajdacson is.

Barátom, a válaszod őszintén elvárom!

Tisztelettel üdvözöllek:

Komáromi János

Lenningen – Athén inter

„Csak a földrajzi határok átléphetők” (7.)

Oké für mich!

Búcsú Hellásztól

Bulgárián át megyünk – közli velem Kál József. Az ám, de előbb át kell keverednünk Pireuszra, majd Athénra. A forgalom óriási, a közlekedési morál siralmas. Több mint egy órába tellett, míg elhagyva a keracsini vámot, végre kiértünk a régi autótúra. Eluszsizon átérve, utunkat a Parnész nyugati előhegyei és a Kithéron hegység között folytattuk. Levadián és Thebaiton át, Thermopülait érintve jutottunk az Euboiai-öbölhöz. Már idejövét is furcsa csoportokra lettünk figyelmesek. Mazda és Toyota furgonok vesztegeltek az út mentén. – Cigányok – tudtam meg a pilótától – motorizált cigányok. Általában a Peloponéz-sz-félszigetről származnak és eljutnak olykor Macedoniáig is. Útközben minden munkát elvállalnak. Így élnek, szabadon. Az út mentén igen sok az épülő, félig kész ház. Mondják, az építkezéshez nyújtott kölcsönök kamatai itt csillagászatiak! Azt is megtudom, hogy a legnagyobb szállítási cégek Thessalíkiában vannak. Mi most kihagyjuk a várost (Kamionjaik leginkább az NSZK-ba, és Belgiumba irányítottak.) Ezért is nagy jelentőségű Széplaki úr Volvójának jelenléte Görögországban, hisz a konkurencia óriási! Igaz, az LKW Walter is patinás név a szakmában. A magyarokat most kezdik megismerni. Ez eddig a hollandok fordultak meg itt a legnagyobb számban.

Egy görög vállalkozót idézve: „Az üzleti élet főleg Nyugat-Európához köt miniket. Különösen így lesz ez 1992 után, amikor létrejön majd a nagy közös hangyaboly. Abból nem szabad kimaradni!” Elkanyarodva a tengerparttól, Lamia-Larissa, majd Katherini volt az útvonal. Katherinénél, előtünk ott terebélyesedett Görögország legnagyobb hegye, az Olümposz (a görög istenek mítikus lakóhelye, 2917 m.) Szaloniki előtt Seresnek vettük az irányt. Promahen Kulata határátkelőhelyénél vetünk búcsút Hellásztól. Ami elsőként feltűnt, a levegő hőmérséklete 12 C-fokkal visszaesett. Itt-ott még hófoltok árvalkodtak. Szinte varázsütésre tűntek el az olivaligetek, a kecske- és birkanyájak, a porosz-káló pásztorok. Az Olümposz istenei végképp kitesztelték kegyeikből. A bíborszín fokozatosan szürkül, majd kékesfeketévé változik. Pelepeneszosz irányában végképp eltűnt a nap.

De nemigen van időnk a gyönyörködésre, itt a bolgár vám és útlevelezés. A dolgok olyan körülményesek és vontatottak, hogy már-már le sem írhatók. Hiába beszél az ember nyelveket, ha a bolgár csak bolgárul tud (akar?) Egy órába telik, mire megértjük magunkat.

Nem fogják elhinni, mi volt a legnagyobb baj! A sofőr, nem sorszáma szerint adta oda a csekkeket, amiért az üzemanyag-kuponokat adták. (Bulgáriában a készpénzes tankolás lehetetlen.) Csak futólág

emlétem meg, hogy Szandanszki városban újabb pihenőt tartottunk.

De ne többet emél, hisz a bolgár szakaszon tapasztaltak egy külön írás témáját képezik.

A kamionosok Júdása

– Még az elmúlt esztendőben, 1989. dec. 23-án indultunk Bagdadba. Gyűjtőrut hoztunk az MNS spedítőrécégtől, Londontól – tudom meg a kalotinai (bolgár-jugó) határátkelőhelyen, az épp velünk együtt odaérkező két magyar Hungarostól. (1990. jan. 26-án történt!) – Ez a munkamorál, itt a Balkánon, ez észbontó! Főleg, ha az ember már több mint egy hónapja van távol az otthonától. Mindketten családapák.

De menni kell! Az csinálja utánunk ezt a munkát, aki irigyli a kamionosokat! Hektik az autóban aludni! (E sorok frójának mindössze 11 kamionos éjszakai tapasztalata van.) Ezek mindenütt a baksist várják! Anélkül a Luca-széke hamarabb készül el mint a papírjaink! (Ezt eddig többen is megerősítették!)

Engedélyek, útlevelezés, pénzváltás, jópofáskodás, némi ajándék, azután mehetünk. Így türesen is 2 óra. Pedig Jugóban 5 órás vezetési idő után kötelező az 1 óra pihenő kivétele. 559 km volt még előtünk. Közben hegyormok között, sötétben. Ahogy Kál Jóska mondta – Nem egy nagy bizniss! Látni alig valamit. Hó és jég mindenütt. A peploszt (ujj nélküli felsőruha) végképp elfelejtjük. Gaia (a föld istennője) segítsen benneteket utatokon. Erató töltse el szíveiteket míg hazaértek! Ők nem jöhetnek, hisz ki kell venniök a 11 órás kötelező pihenőjüket. Leghamarabb csak holnap indulhatnak. A taográf, az ta-

ográf! (a kamionosok Júdása, fekete doboz. Mindent regisztrál, mindent megőriz.) Nistől Belgrádig, hála Istennek!, megint ragyogó tiszta az autópálya, a köd felszállt, hónap nyoma sincs. Hajnalok hajnalán értünk Rószkére. Csúpn egy visszautalás, Belgrádtól a határig zuhogó eső kísért. Újra itthon! Szívet melengető érzés.

Summázat

Sem a Lenningen–Athén út, sem Görögország nem képes ösztönösen eredeti önmagát adni, ezért ritkán adatik meg az a kegy, hogy valóban olyannak vessük le, ahogy valójában léteznek!

A fent leírtak e sorok szerzőjének sajátos optikáján keresztül látottakat illusztrálják, noha a törekvés az objektivitásra, mindvégig vezérlő motívum maradt.

Vége
Bayer Béla

KOSSUTH RÁDIÓ: 6.20: Pártok választási műsora. 7.20: Pártok választási műsora. 8.05: Hangszemle. 8.20: Tér-idő. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00–11.00: Napközben. 11.05: Postabontás. 12.30: Pártok választási műsora. 12.50: Világhírlap. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.35: Operetűfinálék. 14.55: Egy pohár szeretetről. 15.00: A Rádiószínház bemutatója. 15.51: Maurer: Négy darab rézfúvós ötösré. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Muzsikáló természet. 16.20: „Ég szülte földet, föld szülte fáját...” 17.00: Lámpa. 17.05: A véges végtelen. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk. 18.30: Esti magazin. 19.15: Pártok választási műsora. 19.20: Sportvilág. 19.40: Két altató. 19.50: Beszélni nehéz. 20.00: Osztódással szaporodnak. 20.30: Köszöntjük a 70 éves Újfalussy Józsefet. 21.00: Nyugat-keleti átjáró. 22.00: Hírvilág. 22.30: A Linde Consort Haydn-szimfóniákat játszik. 23.26: Barangolás régi hanglemezek között.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Rivaldafényben. 9.05: Társalgó. 10.05: Operetűkedvelőknek. 11.05: Kapszokodó. 11.41: Ki kopog? 12.10: Asztali muzsika. 13.05: Popzene sztereóban. 14.00: Hozott anyagból. 15.05: Csúcsforgalom. 17.05: Katapostá. 17.30: Kamasz panasz. 18.30: Pop-regisztr. 19.05: Táncházi muzsika. 19.30: Daráló. 20.00: Mi történt? 21.05: A vasút története. 21.15: Rólunk van szó! 21.20: „Nóta-só” 22.20: Ponyván. 23.10: Sporthíradó. 23.20: A dzsessz története.

BARTÓK RÁDIÓ: 9.15: Zenekari muzsika. 10.30: Délután hatkor. 11.00: Romantikus muzsika. 12.05: Rossini operáiból. 13.00: Pogányok. 14.00: Magyar zeneszerzők. 15.02: A Drezdai Kreutzchor Schütz-motettákat énekel. 15.31: Zenei Tükör. 16.05: Zenei történeti értéktár. 17.00: Kapcsoljuk a 22-es stúdiót. 18.05: Két Vivaldi-concerto. 18.30: Na maternem jeziku. 19.05: In der Muttersprache. 19.35: A Rádió Dalszínháza. 20.42: Prágai Tavasz 1989. 22.02: Donald McIntyre Wagner operáiból énekel. 22.31: A magyarországi cigányok népzeneje I. rész. 22.56: A Rádiószínház bemutatója.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezddők a nap. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Az élet megy tovább. 9.40: Történelmünk útja. 10.00: Hírek. 10.10: Periszkóp. 10.40: Figyelő.

RTV

11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó, hírek. 12.10: Földközvetlen. 12.40: Nyugati folyóiratszemle. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Nyitott szemmel. 13.40: Kelet-európai szemle. 13.50: Magyar lapokból idézünk. 14.00: Hírek. 14.10: Periszkóp. 14.40: Figyelő. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni revű. 16.00: Hírek. 16.10: Autórádió. 16.40: Hobb. 16.50: Párizsi magyar figyelő. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Magyar lapokból idézünk. 19.00: Hírek. 19.10: Emberek, művek, események. 19.40: A technika világa. 20.00: Hírek. 20.40: Könyvismertetés sorozat. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: Az élet megy tovább. 23.00: Hírek. 23.10: Emberek, művek, események. 23.40: A technika világa. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Könyvismertetés sorozat. 0.45: Műsorzárás.

TV1: 8.25: Képzőművészet. 8.30: Galgóczi Erzsébet: Használt koporsó. 9.40: Szeress gyengéden. 10.10: Panoráma. 10.55: Mozgató. 11.00: Képzőművészet. 16.20: Képzőművészet. 16.30: Pannon krónika. 16.40: Nachrichten. 16.45: Nas ekran. 17.15: A nevünk: Dűvő együttes. 17.25: RTV Közönségszolgálat. 17.30: Szám-adás. 17.45: Sherlock Holmes és doktor Watson kalandjai. 19.05: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Választási műsor. 20.15: A klinika. 21.00: Választási műsor. 21.10: Reklám. 21.15: Stúdió '90. 22.00: Kézenfogva. 22.20: Híradó 3.

TV2: 17.00: Képzőművészet. 17.15: TV 2. Benne: Reklám – Riportok – Időjárás – Zene. 17.45: Mozaik. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV 2. 19.00: Álmában sem hinné. 20.27: TV 2. 20.30: Fejezetek az első világháborúból. 20.54: TV 2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV 2.

21.30: Napzárta. 22.15: Magnificat. 23.05: Szimfónia. Kb. 23.50: TV 2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1 műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Alf. 9.30: Osztrák képek. 10.00: Iskolatévő. 10.30: Egy férfinak nem kell mindig színek lennie. 11.50: Trükkdoboz. 12.00: Tisztelt ház. 13.00: Hírek. 13.05: Jogi esetek. 13.35: Heti körkép. 14.00: A Holtak völgyében. 15.35: Kum Kum. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Mini színpad. 16.30: Vif-zack. 16.55: Mini tv-híradó. 17.10: Menekülés Luciferrel. 17.35: Mini tudósítás. 17.55: Philipp, az egér. 18.00: Mi. 18.30: A szépség és a szörnyeteg. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Hétfői sport. 21.15: Hunter. 22.00: Oldalpillantások. 22.10: Tampopo. 0.00: Szerelmes történetek. 0.30: Hírek.

2 műsor: 16.40: Művészlexikon. 16.45: A világ vasútjai. 17.30: Hársfa utca. 18.00: Alf. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Hotel Paradics. 21.15: Schilling. 22.00: Tv-híradó 2. 22.25: Test-lélek-tudat. 23.25: Éjszakai stúdió. 0.25: Hírek.

RTL PLUS: 6.00: Apám földönkívüli. 6.25: Hallo Európa – Jé reggelt Németország! 8.30: Hírek. 8.35: Teletűk. 9.00: Hírek. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Dr. Who. 11.00: Sunshine Raggaie Ibizán. 12.30: Teletűk. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: Kedves Bill bácsi! 15.30: Játssz velünk! 15.40: Hírek. 15.43: Üzleti hírek. 16.00: Álarc. 16.30: A hatmillió dolláros férfi. 17.10: Játékshow. 17.45: Játssz velünk! 17.55: Hírek. 18.00: Baretta. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: A 214-es repülőszázad. 20.15: A főnök. 21.10: Tökfejek százada. 22.50: Hírek. 23.00: Kulturális magazin. 23.30: Férfimagazin. 0.05: Pankráció. 0.40: A 214-es repülőszázad. 1.25: Aerobic. 1.30: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezdés. 8.00: Egyveleg. 16.00: Forró drót. 17.00: Hullámhosszon. 18.30: Kék éj. 19.30: Időjárás. 19.55: Időjárás-jelentés. 20.00: Supervakációk. 20.30: Vaddél. 21.00: A környezet kiáltásai. 21.30: O.E.D. 22.00: Hírek, időjárás. 22.10: Vaddél. 22.40: Thaiföldi panoráma. 23.10: A keselyű röpte. 0.10: Hírek, időjárás-jelentés. 0.20: Coca Cola Eurochart. 1.20: Időjárás. 1.50–7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: 7-ről 7-re. 17.15: Esély a daloknak. 17.45: Főzolecke. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Inci-finci fantázia. 18.35: Pihenődő. 19.00: Útikalendok. 19.30: Időjárás-jelentés. 22.30: Gros Mechant Show. 23.30: Marc Barbezat. 0.25: Műsorzárás.

SATI: 6.00: Jó reggelt a SATI-gyell! 8.30: Hírek. Időjárás. 8.35: Szomszédok. 9.00: Hírek. 9.05: Közközház. 9.50: Utazóknak. Horoszkóp. 10.00: Hírek. 10.05: Music News. 10.30: Az első halálos bűn. 12.15: Szerencsekerék. 13.00: Tévétőzsde. 14.00: Műsorlevezetés. 14.05: Pixi az égi kakukkfészkekben. 14.30: Háztartás. Horoszkóp. 14.40: Közközház. 15.30: Boldog napok. 16.05: Daniel Boone. 17.00: Hírek. Időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Természetbarátoknak. 17.45: Műsorlevezetés. 17.50: Carson és Carson. 18.45: Híradó. Időjárás. 19.05: Szerencsekerék. 19.50: Időjárás. Hírek. 20.00: Törvétel John, az orvos. 20.55: Hírek. 21.00: Tolongás Trixie-ért. 22.40: Sport. Időjárás. 22.50: Hírek, sztorik. Magazin. 23.30: Egyszer igazán élni. 1.30: Vallásos szemszögből. 1.35: Műsorlevezetés.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ: 1 műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Naptár. 8.30: A kis világ. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatévő. 12.35: Hírek. 12.40: Játékfilm. 14.10: Iskolatévő. 14.30: Műsorismertetés. 14.35: Hírek. 14.45: Éjszakai program. 16.30: Magyar híradó. 17.00: Tv-napló I. 17.20: Oktatóműsor. 17.50: A kis világ. 18.20: Számok és betűk. 18.40: Rajzfilm. 18.45: Tudományos program. 19.15: Rajzfilm. 19.30: Napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Louthúzás. 20.05: Fesztivál premierek: A megabánás. 21.40: Napló III. 22.00: Jelzések. 23.00: Angol nyelvű hírek. 23.05: A keret nélküli képernyő. 0.35: Hírek. 0.40: A szerdai műsor ismertetése.

2 műsor: 17.40: Műsorismertetés. 17.45: Hírek. 17.50: Naptár. 18.00: Zágrábi panoráma. 18.20: Szlavóniai és baranyai körzeti program. 19.30: Napló. 19.55: Műsorismertetés. 20.00: A sport világa. 20.50: Tv-mix. 21.05: Videó-bum. 21.35: Szórakoztató kedd. 22.35: A bőség. 0.05: A szerdai műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és SATI műsorát részletesen közli a Telehold

Új sláger a téli olimpián?

Mostanság egyre több új sportág törekszik arra, hogy felkerüljön a legnagyobb elismerést jelentő sportmédiám, az olimpiai játékok műsorára. A pályázók között megtaláljuk a curlinget (ejtsd: körling) is, amely egyébként kaledón eredetű játék. Jelenleg már 23 országban űzik ezt a sportágat. Ezért nagy esélye van arra, hogy a következő téli olimpián már szerepelni fog a programban. A legnagyobb népszerűségnek Skócián kívül Kanadában, a skandináv államokban és Nyugat-Európában örvend, az újonnan jelentkező tagok között azonban már olyan dél-amerikai országok is szerepelnek, mint Mexikó és Argentína.

A Magyar Curling Szövetség megalakulása nemrégiben a nyugatmet Waltham Elektronice Vállalat támogatásával vált lehetővé. Hazánkban ezidáig Budapesten, Győrben, Székesfehérváron és Szegeden alakultak curlingszakosztályok.

A játékot a 42 méter hosszú és 5 méter széles jégpályán négytagú csapatok játsszák, amelyek felváltva állnak fel a pálya egyik, majd másik végénél. Egy-egy mérkőzés 6-10 menetből állhat, mindegyik menetben a résztvevők 2-2 követet hajtanak el. A curlingkövek anyaga egyébként gránit,

SÍNEN A CURLING

súlyuk pedig megközelítőleg 20 kg. A játék célja, hogy a köveket a pálya végén, kódcentrikus körökkel jelölt, úgynevezett „házba”, annak is a középpontjához legközelebb juttassuk el, illetve az ellenfél köveit onnan kilökvé minél több olyan kövel zárjunk egy menetet, amely a „ház” középpontjához, a „P” ponthoz közelebb van, mint az ellenfél bármelyik köve. A kövek irányított elhajításának különleges, de néhány órán belül elsajátítható technikája van. A játékos cipőjének talpán teflonbevonat biztosítja az akadálytalan laposkást. Az egész játék irányítása és megtervezése a csapatkapitány dolga, aki a mérkőzés során a „ház” belül tartózkodhat. A kódszámítás során csak a „ház” területén belül lévő kövek vehetők figyelembe. Egy-egy pontot kap a győztes csapat minden olyan követért, amely közelebb helyezkedik el a „ház” középpontjához, mint az ellenfél bármelyik köve. Ez a rövid ismertető természetesen nem terjedhet ki az összes szabályra, de reméljük, kedvet csinált ehhez a nálunk még ismeretlen taktikai játékhoz, amely 10-13 éves kortól nyugdíjig és azon túl is bármely korosztály számára egyformán szórakoztató.

Horváth Attila

Amerikai kosárparádé

Hengerelt a Kelet, de Johnson a király

Vasárnap sem szakadt meg az imárv 1984 óta tartó gyakorlat az NBA All Star-mérkőzésén, Miami-ban. Az amerikai profi kosárlabdázók gálaestjén ugyanis 1984-ben a Nyugat válogatottja győzött, s azóta minden évben változott a helyzet: ennek megfelelően idén keleti sikernek „kell” következni. Így is történt, ugyanis az atlanti és a központi csoport legjobbjából összeállított gárda 17 pont különbséggel jobbnak bizonyult a csendes-óceáni part és a középnugat csillogainál.

Kelet-Nyugat 130-113 (40-23, 25-29, 35-31, 30-30);

legjobb dobók: Michael Jordan és Charles Barkley 17-17 pont,

Isiah Thomas 15, Robert Parish 14, Patrick Ewing 12,

illetve Earvin „Magic” Johnson 22, Tom Chambers 21, Lafayette „Fat” Lever 16.

A mérkőzés előtti napon rendezték, ugyancsak a Miami Heat sportcsarnokában a zsákoló és a hárompontos dobóversenyt. Előbbit Dominique Wilkins (Atlanta Hawks) nyerte Kenny

Smith (Sacramento Kings) előtt. A tavalyi bajnok Kenny Walker (New York Knicks) csak harmadik lett. A harmincéves Wilkins egyébként 1985-ben már győzött ebben a viadalban.

A távdobók között idén elindult a korábbi háromszoros győztes, Larry Bird (Boston Celtics) és kétszeres zsákolóbajnok Michael Jordan (Chicago Bulls) is. A szenzáció: mindketten már az első fordulóban kiestek! Végül a döntőbe Craig Hodges (Chicago Bulls) és Raggie Miller (Indiana Pacers) került, s ott előbbi 19-16 arányban győzött.

A csillagok csatájában egy pillanattig sem forgott veszélyben Kelet sikere, jóllehet mindehhez nagyban hozzájárult, hogy csütörtökön, a gálát megelőző utolsó bajnoki fordulón Karl Malone (Utah Jazz), Nyugat egyik legjobbjára megsérült, s helyére Rolandó Blackmant (Dallas Mavericks) hívta meg Pat Riley edző.

A különbség helyenként óriási volt az igen kiegyensúlyozott csapatteljesítményt mutató keletiek javára, akik a

harmadik negyed vége előtt négy perccel már 91-68-ra vezettek. Az sem segített Nyugaton, hogy Earvin „Magic” Johnson, a Los Angeles Lakers háttvédje káprázatosan játszott, s őt választották meg a mérkőzés legértékesebb – azaz legjobb – játékosának, az MVP-nek (Most Valuable Player.) A „varázslatos” Johnson pályafutása során először érdemelte ki ezt a címet, s 1977 óta – amikor Julius Erving lett a legjobb – most választottak első ízben MVP-t a vesztes csapatból.

Az All Star hét végén David Stern, az NBA igazgatója bejelentette, hogy a soron következő, negyedik McDonald's Open tornára – amelyet október 11. és 13. között Barcelonában rendeznek – az amerikai profi liga az Atlanti csoport éllovasát, a New York Knicks együttesét küldi. (Itt játszik a világ egyik legjobb centere, a 213 centis Patrick Ewing.)

A négyes torna másik biztos résztvevője a házigazda Barcelona, a tavábbi két együttes pedig a most zajló BEK-sorozat két döntőse lesz.

Rendcsinálás női kézilabdában

Versengés a kapitányi posztért

Kedden az Elektromos Népfürdő utcai klubházában ismét ülést tart a Magyar Kézilabda Szövetség elnöksége. A napirendi pontok között kettő különösen nagy érdeklődésre tart számot: egyrészt értékeli a női válogatott dániai világbajnoki selejtezőn nyújtott teljesítményét, másrészt a nemzeti együttes élére új szövetségi kapitányt választanak.

A női válogatott tavaly decemberben vett részt a dániai világbajnoki selejtezőn, ahol a várakozástól igencsak elmaradva csupán a 13. helyet szerezte meg. A kudarc azt jelenti, hogy Magyarország nemcsak az idei szouli világbajnokságon, hanem a két év múlva esedékes barcelonai nyári olimpián sem indulhat. Ugyan a csapatvezetők írásban már beszámoltak tapasztalataikról, de meg kell jelenniük az elnökségi ülésen is, hogy a testület tagjainak esetleges kérdéseire személyesen válaszoljanak.

Ezt követően kerül sor a kapitányválasztásra. Az edzőbizottság három jelöltet állított: Komáromi Akost (46), a Debreceni VSC vezető edzőjét, Laurencz Lászlót (56), az Építők SC vezető edzőjét és Lengyel Gábort (55), a szövetség szakfelügyelőjét. Nemcsak a bizottság jellemezte őket, hanem a múlt hét végén dr. Dobrovits Péter, a szövetség elnöke és Madarász István főtitkár is előzetes tárgyalást folytatott a kiszemelt szakemberekkel, akik egyaránt szakdedzői képesítéssel rendelkeznek. Ezen a beszélgetésen egyikőjük sem zárkózott el a felkeres elől, tehát az elnökség döntésén a sor.

A kiválasztott szakember azonnal munkába áll, s megbízatása a tervek szerint 1993. december 31-ig szól. Eddig szól ugyanis az elnökség mandátuma, s ráadásul a női válogatott legközelebb 1993-ban szerepelhet világbajnokságon.

A menedzser a pénze, Tyson a hírneve után fut

Egy újabb meccs mindent tisztáz

A három jelentős profi öklövívó világszervezet közül a Bokszt Világtanács (WBC) és a Bokszt Világszövetség (WBA) február 20-ig nem ismer el világbajnokot, a Nemzetközi Bokszt szövetség (IBF) szerint pedig James „Buster” Douglas a korona jogos tulajdonosa. Létezik egy negyedik tömörülés is, a Bokszt Világszervezet (WBO), de ez a testület az olasz Francesco Damianit tekinti bajnoknak.

A vasárnapi, tokiói mérkőzés minden idők egyik legnagyobb meglepetésével zárult. A verhetetlennek tartott 23 éves amerikai Mike Tyson (eddig 37 mérkőzést nyert, 33-at kiütéssel) a 10. menetben kiszámolták honfitársa, James „Buster” Douglas (mérlege: 29 győzelem, 4 vereség, 1 döntetlen) ellen. A volt címvédő menedzsere, Don King azonban nem fogadta el a mérkőzés eredményét, mondván, hogy Tyson már a 8. menetben kiütötte ellenfelét, a bírót azonban több mint tíz másodpercet engedélyezett a padlóra került Douglasnak, aki így újra erőre kapott.

Az óvás hírére sokan felháborodással fogadták. Íme, néhány vélemény Don King és Tyson bejelentéséről:

Octavio Meyrian Sanchez mérkőzésvezető: „Én is ember vagyok, tehát előfordulhat, hogy hibázok...”

Robert Lee, az IBF elnöke: „Douglas nyert, ő a világbajnok! A bírói tévedésekért nem lehet az öklövívót büntetni”.

José Sulaiman, a WBC elnöke: „Biztos vagyok abban, hogy Tyson és Douglas egyaránt újra szeretnének mérkőzni”.

Bob Arum mérkőzésvezető: „A WBC és a WBA erkölcsstelen szervezetek, mindkettőt be kellene tiltani. Csak a pénz számít...”

Bill Douglas, a kihívó édesapja, aki egykor a középsúlyban maga is élvonalbeli profi volt: „Don King meg akarja fosztani fiamat jogos címétől, mivel nagy veszteséget jelentene neki, ha-nem Tyson lenne a világbajnok”.

Hogy milyen váratlan eredmény született Tokióban, jól jellemzi: a fogadóirodák alig akadt olyan játékos, aki hajlandó lett volna a legminimálisabb összeget is a címvédő vereségére feltenni. Tyson győzelme olyannyira biztosnak tűnt, hogy már a következő mérkőzését is lekötötték, s szerint június 18-án Evander Holyfield következett volna Atlantic City-ben.

Most azonban mindenki az újabb Tyson-Douglas összecsapást várja, amire minden bizonnyal még az idén sor kerül. A kérdés, ki lesz a címvédő és a kihívó?

Vannak még hiányosságok

Négynapos magyarországi ellenőrző körút után visszautazott Bernbe az Európai Labdarúgó Szövetség (UEFA) két instruktora, Fenato Orlando és Maik Kiss. A két sportvezető a július 24. és 29. között megrendezendő ifjúsági Európa-bajnoki döntő előkészületeit ellenőrizte.

Az UEFA instruktoraik először Debrecenben tettek látogatást, s különösen az MTE sportlétesítménye nyerte meg tetszésüket. A négy válogatott (Szovjetunió, Svédország, Belgium, Anglia) elhelyezésére kiszemelt Aranybika Szálló mellett a Hotel Cavis is remek körülményeket biztosít a 18 éves korú futballisták számára. Maik Kiss szóváltette: az Aranybika szállóban a heve-

UEFA-instruktorok az Alföldön

rők helyett ágyakat helyezzenek el, mert azok kényelmesebbek.

A hajdúsági fővárosból Békéscsábára utaztak, ott mindjárt megállapították, hogy a meglévő kettő helyett négy öltözőre lesz szükség, mivel akad olyan mérkőzésnap, amikor két találkozó szerepel a műsoron, tehát négy csapatról kell gondoskodni.

Az EB főhadiszállása Gyulán lesz. Az itteni stadionban nem tetszett, hogy a sajtóteraszt a játékoskijáró fölött alakították ki, ezen változtatni kell. Az EB idején a nézőtér egy fedett, elkülönített sajtóterasz várja majd a hazai és külföldi tudósítókat.

Renato Orlando megjegyezte, hogy az egyik öltözőt mindenképpen át kell alakítani, ki kell ütni egy közfalat, és a fürdőt bővíteni. A szemleút végén Szarvason az UEFA-megbízottak kife-

jezetten áradoztak a városi stadionról és annak környezetéről.

A fiatal futballisták kontinensbajnokságának vendégei között szerepel majd Gerhard Aigner, az UEFA főtitkára, s a most még ismeretlen UEFA-elnök is. (Április végén, a máltai kongresszuson választja meg az Európai Labdarúgó Szövetség a leköszönő Jacques Georges utódát.)

A magyar pályákon szokás, hogy mindenre felkészülve rendelkezésre áll egy mentőkocsi. Orlando és Kiss meglepetéssel vette tudomásul, hogy az ifjúsági EB-döntő valamennyi találkozásán is lesz mentőautó. Úgy látszik, ez más országokban nem szokás. Ugyanakkor megjegyezték, hogy több stadionban az orvosi szobák felszereltsége hiányos, különösen Gyulán és Szarvason akadtak kifogásaik.

Belanov tagad

A Borussia Mönchengladbach szovjet vendégmunkására rájár a rúd. Nem elég, hogy lopással gyanúsítják, ráadásul az edzőtáborban meg is sérült. Már-már úgy tűnt, hogy az ominózus lopásügyből (mintegy három ezer márka értékben tűntek el ruhaneműk az egyik áruházból) ki keveredik, de egy újabb feljelentés érkezett ellene, s a házkutatás során talált textilák miatt a gyanú ismét felerősödött. „Nagyon sokan szeretnének nekem kellemetlenségeket szerezni, de ártatlan vagyok” – mondta.

Ha a Mönchengladbach – a nagy Netzer egykori csapata – az eddig pályán sem tűndöklő csatár, az egykori gólkirály Belanov segédelmével elkezd a számára méltatlan, megalázó utolsó helyről, minden bizonnyal ez a lopásügy is „elrendeződik”. Úgy, hogy ő az ötödik, vagy hatodrendű vádlott lesz...

– bégyé –

A tengerentúlon „kijön a lépés”

A tehetséges fiatal magyar atléták sorra gyártják az új országos csúcsokat – a tengerentúlon. Bagyula István nagyszerű rúdugró eredményei után újabb jó hír érkezett az Egyesült Államokból: Molnár Tamás, a Lincoln egyetem hallgatója szombaton egy nebraskai versenyen 46.37 mp-es eredménnyel a második helyen ért célba a 400 méteres síkfutásban, s ezzel megdöntötte Újhelyi Sándor 1983 óta érvényes fedettpályás rekordját (46.69).

– Szeptember óta tanulok az Egyesült Államokban, s itt szeretném megszerezni a diplomámat – nyilatkozta az új magyar csúcstartó, aki korábban a NYVSSC színeiben szerepelt. – A Lincoln egyetemen nemcsak a sportolást tekintik fontosnak, hanem a vizsgákon is ugyanúgy helyt kell állni, mint a futópályán. Szerencsére az első fél-éven már túljutottam, most a következő hetekben inkább a versenyzésre összpontosítok.

– Minden amerikai egyetemen ilyen szigorúak a sportolókkal szemben a követelmények?

– Nem. Van, ahol csak azzal tördnek, hogy jó sporteredményeket érjen el a hallgató. Azt, hogy a szakmáját megtanulja-e vagy sem, mellékesnek tekintik.

Mérei László szövetségi kapitány azt mondta, amennyiben megfelelő eredményeket ér el, feltétlenül számít önműre a március 3–4-i glasgow-i fedettpályás EB-n. El tud szakadni az egyetemről erre az időre?

– Sajnos nem valószínű, hogy március elején elengednek. Február végén ugyanis csapatverseny lesz, majd a következő hétvégén rendezik az amerikai egyetemi bajnokságot, ami hatalmas eseménynek számít idekint. Szívesen elmennék, de nem hiszem, hogy a két verseny között még átengednek Európába – mondta az új csúcstartó.

Pingpongban is: osztrák–magyar

Európa Liga-mérkőzésen találkozik szerdán Salgótarjában (17 ó) a magyar és az osztrák asztalitenisz-válogatott.

Az előzményekhez tartozik, hogy a magyarok, akik 1988-ban vetek kényeszerű búcsút a legfelső osztálytól, a Szuper Ligától, a második vonalban legutóbb 6–1 arányú vereséget szenvedtek a szomszédos ország csapatától. Az osztrákok azóta tovább erősödtek, mert Ding Yi után Quian Quianli is megkapta az állampolgárságot, s már több mérkőzésen szóhoz jutott.

– Nem tudok egyetérteni azzal, hogy mind több európai válogatottban

Kínai kínjaink

ázsiaiak is játszanak, s ráadásul az osztrákoknál mind a két férfi versenyző kínai – mondta a mérkőzéssel kapcsolatban Berczik Zoltán, a válogatott vezetőedzője. – Az érdekelt országoknak bojkottálni kellene ezeket a találkozókat, felhívni a figyelmet, hogy ennek a folyamatnak határt kellene szabni.

Berczik még csak keretet hirdetett, valószínű azonban, hogy Harcsi Zsolt és Varga Sándor játssza a férfi egyeseget, az Európa Top '12-győztes Wirth Gabriella a nőt, a férfi párosban a Harcsi, Somosi Miklós, a vegyesben a Harcsi, Wirth duó áll asztalhoz. Ott

Már a keletnémetek sem vetik el

AZ ANGOL ÚSZÓEDZŐ FANYALOG

A legfelsőbb szintű politikai megnyilatkozásokhoz igazodva napról napra változik az NDK álláspontja a közös német olimpiai csapat ügyében.

Mint ismeretes, a múlt héten a nyugatnémet olimpiai bizottság elnöke, Willie Daume azt nyilatkozta, hogy a NOB nem fog akadályokat gördíteni egy esetleges közös német olimpiai küldöttség részvétele elé az 1992. évi barcelonai olimpián. Ezt a bejelentést éles ellenkezéssel fogadta keletnémet részről Günther Heinze, az NDK olimpiai bizottságának elnöke.

Ezzel a véleménnyel szemben vasárnap első alkalommal ismerte el egy magas rangú keletnémet sportvezető, hogy a közös barcelonai fellépés lehetségesnek tűnik. Georg Zorowka, az NDK olimpiai bizottságának alelnöke kijelentette: „Előfordulhat, a közös csapat terve még Barcelona előtt megvalósul. Mi, sportemberek ezt csak közvetett módon, a márciusi politikai választásokon adott voksainkkal befo-

lyásolhatjuk. Úgy érzem, jól meg kell fontolnunk lépéseinket.”

A bejelentéssel kapcsolatban Bonnbann megszólalt az angol úszóválogatott edzője, Doug Cambell is.

„Ijesztő ebbe a lehetőségbe még belegondolni is. Épp azokban a számokban gyengék a nyugatnémet úszók, amelyekben a keletnémetek erősek. Ilymódon minden versenyszámban éremeséllyel léphetnének a rajtköre, de a váltókban például verhetetlenek lennének”.

TOTÓNYEREMÉNYEK

13 plusz egy találatos szelvény 155 darab, nyereményük 52 852 forint, 13 találatos szelvény 211 darab, nyeremény: 29 574 forint, 12 találatos szelvény 7517 darab, nyeremény: 960 forint, 11 találatos szelvény 69 515 darab, nyeremény: 104 forint, 10 találatos szelvény 366 526 darab, nyeremény: 30 forint.

lesz Salgótarjában Németh Károly is, aki hosszú ideig sérüléssel bajlódott.

– 4–3-as eredményt várok, akár „ide” akár „oda” lehetséges – folytatja. – Arra számítok, hogy megnyerjük a női egyest, az egyik párost – valószínűbb a vegyes –, s egy-két férfi egyest. Még egyszer nem fordulhat elő ami legutóbb, amikor 6–1-re veszítettünk.

Az osztrákok nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy feljussanak a Szuper Ligába, ezért minden mérkőzésükön a legjobbjait vetik be. Így biztosra vehető, hogy a két kínai mellett Elisabeth Maier jut még szóhoz a csapatban.

Az EL 6. fordulójából a Belgium–Bulgária mérkőzést már lejátszották (4–3), a további párosítás: Törökország–Finnország, Dánia–Olaszország.

Az úszók is beadják a derekukat

Pénzdíjas VK-versenyek

Úgy tűnik, lassan a legkonzervatívabbnak számító sportágnak, az úszásnak a vezetői is beadják a derekukat, már ami az üzletet illeti – legalábbis ez derül ki Tervor Tiffanyának, az Úszó Világkupa főszervezőjének a múlt hétfői bonni, VK-verseny utáni sajtótájékoztatóján elhangzottakból.

Tiffany elmondta, hogy a két-éves múltra visszatekintő Világkupaiban először a jövő évi versenysorozatban ajánlanak fel a szervezők jelentősebb pénzdíjakat, amely jobban ösztönöznék a sportolókat az indulásra. A tervek szerint mintegy 120 ezer dollár kerülne szétosztásra az úszók között oly módon, hogy a sorozatban a 12 szám legjobbjai – az összesítés alapján – kapnának pénzdíjat. Minden számban tízezer dollár kerülne a kalapba, oly módon, hogy ennek az összegnek a felét kapná a győztes, míg világcúcs felállítás esetén plusz prémium is járna.

Köszöntjük

Ella és Linda

nevű olvasóinkat.

Ella nevünk több név egybeeséséből keletkezett. Egyrészt a német Erla alakváltozása, ez pedig az Erl kezdetű női nevek (pl.: Erlfriede, Erlgard, Erltrud, Erlwine) önállósult becézője. Másrészt viszont az Elisabeth (Erzsébet), Eleonore (Eleonóra) és Helene (Heléna) német női nevek önállósult becézője. Ugyanakkor az -ella végű magyar női nevek (pl.: Gabriella, Petronella) önállósult becézője.

A közsímet Linda nevünk a német -lind, -linde végű női nevek önállósult becézője (pl. Dielinde, Herlinde, Adelinde). É nevélem jelentése: hársfából készült pajzs, esetleg: kígyó. Az észtek nemzeti eposzában, a Kalevipoegben a főhős anyjának neve.

A Nap kél: 6.54 órákor
nyugszik: 17.03 órákor

A Hold kél: 21.25 órákor
nyugszik: 7.59 órákor

Változékony idő

Általában erősen felhős vagy borult lesz az ég, és csak időnként szakadozhat fel a felhőzet. Többfelé várható csapadék: eső, havas eső, hó egyaránt előfordul. A déli, délkeleti szél gyakran lesz élénk, időnként erős, majd nyugatira fordul. A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0 fok körül, a legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 1 és 6 fok között alakul.

Szociálpolitikus-képzés indul Pécsen

A Pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem szeptembertől ötéves egyetemi szintű szociálpolitikus és négyéves főiskolai szintű szociálmunkás-szakképzés indul nappali tagozaton. A felvételi keretszám összesen 25 fő. Technikai okokból felvételezni az Eötvös Loránd Tudományegyetem szociálpolitikai tanszékén kell, és a jelentkezési lapokat is az ELTE budapesti címére kell beküldeni. A felvételi tárgyak és követelmények is azonosak az ELTE szociálpolitikai tanszéke által meghirdetettekkel. Eszerint írásbeli két tárgyból, vagy magyarból vagy történelemből választható. A másik írásbeli tárgy társadalomismeret. Szóbeli vizsgát társadalomismeretből kell tenni. A pécsi szociálpolitikai vagy szociálmunkás-képzés részletei iránt érdeklődőknek Nagy Endre docens, vagy Balipap Ferenc adjunktus ad részletesen tájékoztatást, a Janus Pannonius Tudományegyetem Jogi Karán; a szociológiai tanszéken, szerdán vagy csütörtökön. Postacím: Pécs, 48-as tér 1. 7601. Telefon: 72/11-433, szociológiai tanszék.

Balipap Ferenc

Csehszlovákia leendő állami címere visszatérés a már a Jagellók korában is használatos történelmi címerhez. A kétfarkú cseh oroszlán mellett a Szlovákiát jelképező kék színű háromszögben látható az apostoli kettőskereszt (a régi magyar címerhez hasonlóan), közepén a morva sassal. Így Morvaország önálló szövetségi állami létét is elismerik. A jelenlegi, 1960 óta használatos címer heraldikailag hamis, és hevesen bírálják, mert ellenkezik a kettős farkú oroszlán klasszikus ábrázolásával: korona helyett ötágú csillagot visel a fején, a szlovák kettőskeresztet pedig a mellette lévő lángnyelvvel puhították.

VP

Eseménynaptár

190 esztendeje, 1800. február 13-án született Torockószentgyörgyön Brassai Sámuel, a sokoldalú erdélyi tudós, kiváló nyelvész és kritikus. O adta ki Kolozsvárott az első hazai néplapot (Vasárnapi Újság - 1834), szerkesztette a Criticai Lapokat, az Erdélyi Múzeum Évkönyveit, az Összehasonlító Irodalomtörténeti Lapokat s még arra is volt gondja, hogy az ifjúság részére könyvsorozatot indítson (Kék Könyvtár). Számos reform úttörője volt az iskolázás terén is és sokat tett a tudományok eredményeinek népszerűsítése érdekében. Érdekes élettörténetét Boros György és Mikó Imre könyveiben olvashatják.

125 évvel ezelőtt, 1865-ben ezen a napon született Sárogrésen Csók István kétszeres Kossuth-díjas festőművész. Széles skálájú művészete a na-

turalizmustól az impresszionizmus stílusvilágáig terjedt. Műveit a gazdag színek és az érzéki melegség jellemzi. Portréktól, életképektől a történeti kompozíciókig alkotott (Züzi-sorozat, Múteremsarok, Keresztapa reggeli, Vámpírok). Székely András írt róla monográfiát (1977), Cecén, múzeumot rendeztek be, a fővárosban a Csók-galéria hirdeti nevét.

95 évvel ezelőtt, 1895-ben kapták meg a Lumière-fivérek a mozgóképek találmányukra Lyonban a szabadalmat. Az első szűk körű bemutató március 22-én volt, míg a nagy nyilvánosságnak szánt első filmelőadásra Párizsban csak december 28-án került sor. A munkaidő vége címmel egy gyárból kijövő munkásokat örökítették meg a feltalálók.

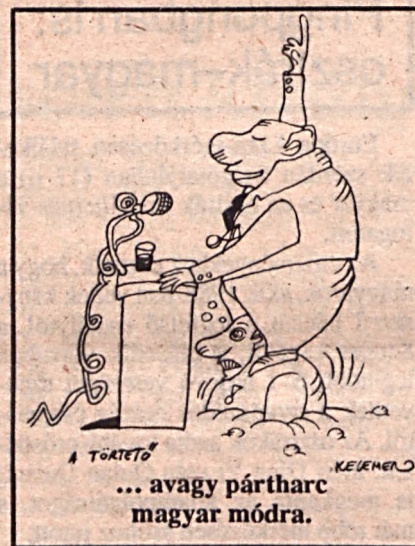
Dr. Kováts Andor

Típusmódosítás

A Merkur Személygépkocsi Értékesítő Vállalat tájékoztatása szerint 1990. február 19-től 1990. március 2-ig bezárólag Lada 2109 Samara (ötajtós, 1300 ccm) típusú gépkocsira 1990. évtől kezdődő szállítással típusmódosítást fogad el az 1990. évre Lada 1500 L (2107) típusra vonatkozó érvényes visszaigazolóval rendelkező megrendelőitől az alábbi előjegyzési sorszámmal: Budapest 25 381, Debrecen 21 273, Győr 8389.

A besorolásnál, illetve az előjegyzési sorszám megállapításánál az eredeti előjegyzési sorszámot veszik figyelembe.

(MTI)

Közlemény

A Nemzeti Kisgazda és Polgári Párt az elmúlt hét végén Csongrád megyében választási nagygyűléseket tartott. Dr. Boros Imre országgyűlési képviselő-jelölt Klárafalván, Ferenészálláson, Maroslelén és Királyhegyen találkozott a választókkal. Ismertette a párt programját, különösen kiemelve az 1947. évi állapotokhoz való visszatérést. Tápén dr. Bába István országgyűlési képviselő-jelölt tartott nagygyűlést.

Szabolcsi gondok

Tovább növekedett az idén a munkanélküliek száma a foglalkoztatási gondokkal küzdő Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Eddig több mint négyszázan jelentkeztek a nyíregyházi foglalkoztatási központban munkanélküli-segélyért. Amíg tavaly közel 2800 segélyezett részére mintegy 33 millió forintot utaltak ki, addig a január 22-ét megelőző egy hónapban csaknem hétmillió forintot postáztak 1575 munkanélkülinek.

Az országban lévő munkanélküliek több mint 20 százaléka él ebben a megyében, és az elkövetkező hónapokban várhatóan tovább súlyosbodnak a foglalkoztatási gondok. A keleti országrész ipara többnyire gyáregységekre, leányvállalatokra, társüzemekre épül. A nehéz gazdasági helyzetben az anyavállalatok kénytelenek ezeket az üzemegységeket eladni, átszervezni, felszámolni. Ugyanakkor mind több önállóan gazdálkodó megyei vállalat is hasonló lépésekre kényszerül.

Király Béla professzor, független jelölt, Somogy megye 1. számú országgyűlési választókerülete jelöltjének február 14-i, a kaposvári Király György Ifjúsági Házban tervezett programtájékoztatója elmarad.

Cserkész Baráti Kör

A Magyar Cserkészszövetség Tolna Megyei Cserkész Baráti Körét szeretnénk megalakítani. Célunk a Tolna megyében alakuló cserkészcsapatok működésének segítése, a cserkészmozgalmak célkitűzéseinek megvalósításához támogatás nyújtása. Ezen belül a baráti kör fenntartó testülete is lenne az ilyen jellegű szervezettel nem rendelkező cserkészcsapatoknak.

Alakuló gyűlésünket 1990. február 17-én 15 órákor, az 1. sz. általános iskola (volt polgári fiúiskola) tornateremben tartjuk. Az iskola címe: Szekszárd, Garay tér 9. Várjuk az öregcserkészek és cserkészek jelentkezését, valamint minden érdeklődőt szeretettel látunk.

A szervezőbizottság nevében:
Berger Mihály öregcserkész,
Vikár Béla cserkészparancsnok

Fátyolfólia

Újfajta, úgynevezett fátyolfóliát hoznak forgalomba a kistermelők számára a Hermes Áfész üzletei, valamint a nagyobb vetőmagboltok. A termék - amelyet egy külföldi technológia alapján a Lőrinci Textilipari Vállalat kezdett el gyártani - a tavasztól őszig tartó teljes vegetációs időszakban hasznosíthatják a gazdák. A valóban fátyolszerű, lyukacsos fólia hideg időben - a belőle készített sátor alatt - megfelelő védelmet nyújt a növényeknek a téli végi fagyok ellen, a kora tavaszi és a tavaszi fagyok idején pedig ugyancsak kedvező klímát alakít ki a növényzet számára. A fátyolfólia a zöldségfélék szabadföldi termesztésénél szintén hasznos lehet, megvédi például a fiatal növényeket a szél által felkapott talajszemcséktől, az úgynevezett homokveréstől. Végül pedig nyáron és ősszel is kellő védelmet nyújt az érésben lévő szőlőnek, gyümölcsösnek a madarak, illetve a termést dézsmáló darazsak ellen.

Magyar Mérnök Akadémia

Megalakult a Magyar Mérnök Akadémia. Az új szervezetről Ginsztler János, a mérnökakadémia főtitkára, a Budapesti Műszaki Egyetem professzora elmondta: az MMA célkitűzései között szerepel mindenekelőtt egy olyan, szakmailag jól képzett hazai műszaki elit létrehozása, amelyet a mérnökakadémia tömörít. Az MMA-tagság feltételei igen szigorúak; így a kreativitás, a jártasság több tudományágban, s a szakmai vélemény vállalása bármely körülmények között. Hasonlóan a külföldi mérnökakadémiákhoz, a Magyar Mérnök Akadémia is korlátozta a felvehető tagok számát, ez 300 főt jelent. Az alapítók jogán jelenleg 42-en vehetnek részt a társaság munkájában.

A mérnökakadémia szeretné előmozdítani a magyar részvételt a nemzetközi információcserében, tovább segíteni a technika és a technológiai hazai fejlődését úgy, hogy az közvetlenül összekapcsolható legyen a természettudománnyal foglalkozó kutatók, munkacsoportok tevékenységével.

Révai Nagy Lexikona

az első két kötet ára: 917,- Ft/db

a 3-5. köteteké: 980,- Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagy Lexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Név: .....

Cím: .....

..... példányban

megrendelem

a Révai Nagy Lexikona köteteit az alábbi címen:

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót, valamint befizetési csekkeket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

*

Tisztelt Megrendelőnk!

Kiadónk továbbra is garantálja a Révai Nagy Lexikona hat év alatti megjelenését, s azt is, hogy indokolatlanul nem emeljük a kötetek árát. E nemzeti érték közkinccsé tétele során csak szolid üzleti nyereségre törekszünk.

Sajnos azonban nem tudjuk elhatárolni magunkat a papírárak és a nyomdai műveleti költségek évente egyre nagyobb mértékű emelkedésétől. Reálisan felmértük, hogy ez Önnek esztendőnként fokozódó megterhelést jelent.

Kiadónk vezetősége ezért úgy határozott, hogy felkínáljuk Önnek az általunk vállalható legnagyobb kockázatot!

Ön már most, előre, egy összegben megvásárolhatja a lexikonsorozat valamennyi hátralévő, 4-20. kötetét,

21 500,- Ft-os áron.

Ha az Önhöz már elküldött csekkek egyikét ezen összegre szólóan 1990. március 25-ig kitölti és a pénzt a szokásos módon befizeti, nem lesz tovább gondja a részletfizetésekre, kiadónk törzsvásárlójának számít ezután, és 1994 végéig automatikusan postázzuk Önnek a megjelenő lexikonköteteket.

Gondolja végig és mérje fel, hogy ez Önnek könnyebbséget, avagy terhet jelent.

Mi felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó

*

Tisztelt Leendő Megrendelőnk!

Ha a Révai Nagy Lexikonát hiába kereste eddig a könyvesboltokban, a könyvtáraknál, s szeretné megrendelni tőlünk a teljes hasonmás kiadást, és egy összegben az egészet kifizetni, kérjen egy csekken kiadónktól, s azon adjon fel címünkre

24 314,- Ft-ot

1990. március 25-ig.

Önnek sem lesz tovább gondja a részletfizetésekkel, s Önnek is automatikusan postázzuk a megjelenő lexikonköteteket 1994 végéig.

Gondolja meg!

Mi Önnek is felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

VÁLLALKOZÓK FIGYELEM!

Bonyhád központjától
2 km-re, Majoson lévő
közművesített
volt állattenyésztési
telepünket

bérbe adjuk

A telep ipari termelő és szolgáltató-
tevékenységre, valamint
raktározási célra hasznosítható.

Fedett alapterület összesen:
3500 m², amely kisebb
egységekre osztható.

Érdeklődni lehet:

Pannónia Mgtsz Bonyhád,
Nusser Tamás
műszaki főigazgatóvezetőnél
Telefon: 74/51-204
vagy 74/51-618

APRÓHIRDETÉS

ARO-kiutalás eladó. Telefon: 74/12-463.

NDK lágyfagyaltgép (1 éves) áron alul,
sürgősen eladó. Érdeklődni: 7827 Bere-
mend, Sport út 10/B.

Hirdetését

telefonon is feladhatja

Budapest	141-4655
Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

Melyik lesz az év gyermekkönyve?

A Gyermekkönyvek Nemzetközi Tanácsának (IBBY) magyar bizottsága közli, hogy ebben az évben is kiosztja „Az év gyermekkönyve” elnevezésű jutalmát. A jutalmakat az 1989-ben első kiadásban megjelent eredeti magyar alkotások kaphatják a következő kategóriákban: gyermekkönyv, ifjúsági könyv, ismeretterjesztő kiadvány, könyvillusztráció, műfordítás. Ez utóbbi esetben értelem szerűen a műfordítói teljesítményt értékeli a zsűri. A nevezéseket és a javasolt könyv(ek) egy példányát 1990. február 28-ig kérjük eljuttatni az alábbi címre: IBBY Magyar Bizottsága (a Móra Kiadó címén); 1146 Budapest, Május 1. út 57-59.; 1392 Budapest, Pf.: 266. A jutalommal és nevezéssel kapcsolatos bármely kérdésben levélben vagy személyesen a fenti címen, telefonon pedig a 122-4237-es számon adunk felvilágosítást.

Pályázati felhívás

1990. február 7. szerda – A nyíregyházi Váci Mihály Megyei és Városi Művelődési Központ az Országos Sajtószolgálaton keresztül pályázati felhívással fordul a kovácsmesterség művelőjéhez.

Az Országos Népművészeti Egyesület, s más szervezetek kezdeményezésére 1989. december 9-10-én szakmánk mintegy harminc képviselője az ország különböző területeiről Budapesten találkozott abból a célból, hogy szakmai egyesületet alapítsanak. A találkozó résztvevői kovácsműves céh megalakítását határozták el. A céh célja, iparművészek, népi iparművészek és más igényes szakmai tevékenységet folytató közművesek összefogása. A céh feladatának tekinti tagjai érdekképviseletének ellátását (képzés, továbbképzés, érdekvédelem, kapcsolattartás más szervezetekkel, kiállítások szervezése, menedzselés).

A céh tagja lehet bárki, aki a találkozó résztvevői által meghirdetett nyilvános pályázaton támasztott szakmai követelményeknek megfelel.

A pályázatra beküldendő három, a jelöltek által készített szabadon választott tárgy vagy tárggyegyüttes, illetve két tárgy és egy nagyméretű alkotás fotója. A pályázat jelígyes, a pályázathoz mellékelni kell zárt borítékban a jelentkező adatait (név, lakcím, foglalkozás, a beküldött tárgyak megnevezése és értéke).

A pályamunkák átvételi időpontja 1990. március 30-31-e, 10-17 óra között. A pályamunkákat a következő címre kérjük eljuttatni: Népművészeti Egyesület Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei szervezete, Nyíregyháza, Zrínyi u. 8-10.

A céh szervezésére a találkozó résztvevői háromtagú kuratóriumot választottak. Ennek tagjai: Molnár József népi iparművész, Takáts Zoltán népi iparművész és Vajda László népi iparművész.

A pályázatokat a kuratórium tagjai és Perekházi Károly művészeti író, mint tanácsadó bírálják el.

A pályázókat a kuratórium az értékelés után levélben tájékoztatja döntéséről. A nyilvános eredményhirdetés 1990. május 19-én lesz Nyíregyházán, ugyanis május 19-20-án a céh alakuló közgyűlést tart. A kuratórium a megfelelő pályamunkákból kiállítást rendez Nyíregyházán a Pály Gyula tereben (Lenin tér 9.).

Kérjük azokat, akik célkitűzéseinkkel egyetértenek és mesterségünk ápolását, fejlesztését szívügyüknek tartják, vegyenek részt pályázatunkon.

(OS)

DÁTUM

Tíznapos a sörpárt

Ha most valaki azt hiszi, hogy a pihent agyú újságíró talált ki valamit az olvasó ellen, el kell szomorítanom: a lényben nincs semmi koholmány. S különben is ajánlatos komolyan venni a dolgot. Legalább annyira, mint a magyar Micimackó Pártot. A különbség csupán annyi, hogy nem Milne halhatatlan alakjának nem létező zászlaja alatt folyik a harc (és a sör), hanem Csehszlovákia komlólé-szerető honfiainak védszárnyai alatt.

A Lidová Demokrácie tudósított arról, hogy éppen tíz napja megalakult Pilzenben a Sörbarátok Pártja. Ahogy az lenni szokott, mindenki csatlakozhat, aki elfogadja a programot. Ez fő céljának tekinti a sör minőségének javítását, (már jó!), árának csökkentését (még jobb!), illetve a sörfogyasztás növelését. Ami az első két föltétel teljesülte után valószínűleg magától bekövetkezik majd. Eddig csupa olyan programpontra említettünk, amelynek alapján az egyik legnagyobb tekintélyű, de legalábbis táború szervezet létrehozására nyílna remény. Csatlakozhatnának ideiglenesen – egy-egy estére – más pártok öblöstorkú aktivistái is, ideológiától és köbirtalomtól függetlenül. A sárga aranyban feloldódó és elmosódó nézetkülönbségeket alighanem figyelmen kívül is hagyhatnánk: a legeredményesebb nemzetközi pártnak ígérkezne ez a csapat.

Sajnos, mégis közbeszól valami: a nemzeti érdek. Azt kívánják, hogy Pilzenben évente rendezzenek sörfesztivált. Ez még menne. Aztán 1991-et a cseh sör nemzetközi évévé szeretnék nyilvánítani. Erre felhőrdülne néhány sörivő nemzet. Persze, rövid távú programnak nem rossz... #

Német egyesítés. Egy egyesült Németország nem maradhat meg a NATO struktúráján belül – jelentette ki hétfőn Mihail Gorbacsov szovjet államfő egy telefonbeszélgetés során, amelyben Hans Modrownak, az NDK vezetőjének számolt be Helmut Kohl nyugatnémet kancellárral a hét végén folytatott megbeszéléseiről, s amelyről az ADN keletnémet hírfőnökség adott rövid tájékoztatást. Gorbacsov elmondta, hogy álláspontját világosan kifejtette a nyugatnémet kancellárnak.

Az elnöki államforma, a demokratikus elnöki hatalom bevezetését javasolta a Szovjetunióban a Legfelsőbb Tanács Elnöksége.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerületének gyülekezetei hétfőn dr. Sólyom Jenő kutatóprofesszor-akadémikust választották meg az egyházkerület felügyelőjének. A felügyelő beiktatása későbbi időpontban lesz.

Valutaárfolyamok

Érvényben: 1990. február 13-tól 19-ig

Pénznem	vételi árfolyam 100 egységre	eladási forintban
angol font	10489,72	11138,56
ausztrál dollár	4641,15	4928,23
belga frank	176,78	187,72
dán korona	957,05	1016,25
finn márka	1565,80	1662,66
francia frank	1087,31	1154,57
görög drachma a/b	39,22	41,64
holland forint	3280,65	3483,57
ír font	9804,95	10411,45
japán yen (1000)	428,25	454,73
kanadai dollár	5131,50	5448,92
kuvaiti dinár	21250,25	22564,69
norvég korona	958,27	1017,55
NSZK márka	3698,30	3927,06
olasz líra (1000)	49,70	52,78
osztrák schilling	525,26	557,76
portugál escudo	41,91	44,51
spanyol peseta	57,06	60,58
svájci frank	4133,93	4398,63
svéd korona	1011,17	1073,71
USA dollár	6173,20	6555,04
ECU (Közös Piac)	7538,40	8004,70

a) Vásárolható legmagasabb bankjegycímlet: 1000-es.
b) Bankközi és vállalati elszámolásoknál alkalmazható árfolyam:

görög drachma	40,39	40,47
---------------	-------	-------

Temesváron román értelmiségiek kezdeményezésére Román-Magyar Baráti Társaságot alakítottak. A társaságnak az alakításkor felerészben román, felerészben magyar nemzetiségű tagja volt.

Az új szervezet a román és magyar nép testvéri barátságának erősítését kívánja szolgálni. Alapvető célja a sovén, nacionalista, káros irányzatok felszámolása, a bizalom megteremtése és erősítése. Tagja lehet a társaságnak minden állampolgár, külföldi is – mindazok, akik elfogadják az alapszabályban lefektetett elveket.

A szövetség távolabbi célja, hogy külföldi kapcsolatokkal erősítse a barátságot.

Felemelt átalánydíj

A közlekedési, hírközlési és építészeti miniszter a korábbi, kilométerenkénti 5 forintról 6 forint 40 fillérre emelte fel a saját személygépkocsi hivatalos célú használata során fizethető átalányköltségterítést. A motorkerékpárok esetében az új tarifa 125 kcm-ig 1,50, afölött pedig 1,70 forint kilométerenként.

Ha a saját gépjármű a munkaviszony létesítésének feltétele, akkor költségterítésként motorkerékpár esetében 2,50, személygépkocsinál 6,90, tehergépkocsinál pedig 8 forint számolható el kilométerenként. A rendelet ugyan most jelent meg, de rendelkezéseit már 1990. január 1-jétől lehet alkalmazni.

(MTI)

Eljárás munkásörvezetők ellen

A fegőbb ügyész nyomozást rendelt el a megszüntetett Munkásörvezetők több vezetője ellen. Gruber Nándor miniszteri biztos elmondta, hogy a leltározás közben számos vagyonátmentési akciót, valamint a szolgálati lakásokkal való pénzügyi visszaélést fedeztek fel, a részletekről azonban csak a vizsgálat befejezése után adnak tájékoztatást.

Gruber Nándor elmondta, hogy befejeződött a Munkásörvezetők vagyonának felmérése. Eszerint az ingó vagyon értéke 2,7 milliárd, a 130 ingatlané pedig 5,5 milliárd forint.

Az ingatlanoknak még csak egy kisebb részére írtak ki pályázatot, mert a leltározás során kiderült, hogy a megszüntetett testület létesítmény-nyilvántartása meglehetősen hiányos, zavaros volt.

A Munkásörvezetők a tavalyi 960 millió forintos költségvetési támogatásból október végéig 840 milliót költött el. A megmaradt 120 millió forintot a felszámolási feladatok elvégzésénél használják fel. Ez a pénz azonban erre a célra kevés, ezért 260 millió forint kölcsönt vettek fel a költségvetéstől. A költségvetés egyébként mintegy 1 milliárd forint bevételre számít az eladásokból, azért nem többre, mert az ingatlanok jelentős részét egészségügyi, illetve oktatási célokra kívánják felhasználni.

Gruber Nándor elmondta, hogy a munkásörvezetők meghagyott egyenruhát – amelyek értéke új áron összesen 600 millió forint – a testület volt tagjai továbbra is viselhetik, amennyiben eltávolítják arról a rangjelzést és a jelképeket.

(MTI)

Casaroli bíboros elutazott

Az Agostino Casaroli bíboros államtitkár vezette magas rangú vatikáni delegáció hétfőn, hatnapos hivatalos magyarországi látogatásának utolsó napján ellátogatott a Magyar Nemzeti Múzeumba. A küldöttség meglepetésként a Szent Koronát és a koronázási jelvényeket. Délben Németh Miklós, a Minisztertanács elnöke ebédet adott Casaroli bíboros és kísérete tiszteletére. Az Apostoli Szentszék küldöttsége hétfőn délután elutazott Budapestre.

Mai lapunkat
Czakó Sándor szerkesztette

Holnap
számunkban
olvashatják,

kik tudnak
éjjel is
napozni

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Czakó Sándor. Főszerkesztő-helyettes: dr. Tötös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Gacsályi József és Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika), Wágner Dezső (gazdaságpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős kiadó: Bába Iván, a Babits Kiadó alelnöke. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest, VII. Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlávik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII. Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170. Kéziratokat és fotókat nem őrünk meg és nem küldünk vissza!